

SLOVENSKI

Poročevalac

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL 'Naš tisk' / Direktor: Tudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: Rukarna 'Slov. poročevalca' / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 / Mesečna naročnina 200 din

Presenetljiv zaključek krize v Braziliji

Predsednik države Vargas je odgovoril na zahteve svojega odstopa s svojo prostovoljno smrtjo — V svojem zadnjem pismu obžaluje, da ni mogel dovolj storiti za rezeže — Njegove velike zasluge cenijo njegov naslednik in tudi množice ljudstva

Rio de Janeiro, 24. avg. (AFP). Predsednik republike Brazilije dr. Getulio Vargas je danes napravil samomor v svojem stanovanju v predsedniški palači. To vest je objavila glavna brazilska radijska postaja, potrdila pa jo je tudi policijska prefektura v Rio de Janeiru. Vargas se je ubil z revolverjem, ustrelil se je v srce. V njegovi sobi so našli sporočilo, v katerem pravi, da mu je žal, ker ni mogel storiti več za siromake.

Nekaj trenutkov, preden je prišla vest, da se je predsednik Vargas ubil, so v kabinetu predsedstva republike izdali sporočilo, v katerem je rečeno, da je predsednik republike danes dopoldne proučeval politični položaj v državi in sprejel enega ministra za drugim. Predsednik Vargas se je po posvetovanju odločil, da bo prosil za dopust in da bo predal svoje dolžnosti zakonitemu na-

da, je nalezela od sedaj na različna mnenja v brazilske javnosti. Mnogi so ga obsojali zaradi zahtev, naj se prepusti domača petrolejska industrija tujim trossom, in ker je njegov list že od samega začetka podpiral intervencijo v sami Guatemali. Lacerdo pa so podpirali malomeščanski krogi, ki so obtoževali vlado, in družino predsednika Vargasa raznih malverzacij, pa tudi zato, ker je zahteval, naj se osnuje nacionalna liga proti korupciji v državnem aparatu.

Atentat na Lacerdo, pa je napravil zelo mučen vtis v celotni javnosti in je izzval vrenje, ki je bilo še huje zato, ker se v zadnjih letih stalno slabša socialni in gospodarski položaj v Braziliji, tako da je ta primer služil mnogim opozicijskim strankam in nezadovoljevcem kot povod zahteve za odstop Vargasa.

Predsednik Vargas je tri tedne odklanjal vse zahteve za ostavko. Na eni strani je sprejel zahteve za razpustitev telesne garde, zametal je šefa policije in ukazal preiskavo v zvezi s atentatom na Lacerdo, obljubljal, da bodo oblasti kaznovale krivce ne glede na njihov položaj, medtem ko je na drugi strani ukazal aretacijo vseh letalskih oficirjev in generalov, ki so podpirali opozicijo proti vladi.

V vrstah vojske, mornarice in letalstva bo do večera ni bilo enotnosti. Še večer je vojni minister zavrnil zahteve letalskih generalov, naj Vargas odstopi, in izdal sporočilo, da je armada trdno s predsednikom Vargasom. Sinoci pa je pod pritiskom drugih oficirjev vojni minister te zahteve sprejel in jih sporočil predsedniku Vargasu, ki je bil že od sinoči v hišnem zaporu, ker so vojaške

to so tudi okoliščine njegovega samomora nekoliko skrivnostne. Položaj v državi je še vedno negotov in skrajno kritičen, ker je edina organizirana sila armada in ker ni nobene vplivne politične stranke, ki bi imela jaseen program za rešitev sedanjih težav države.

Dosedanji podpredsednik Brazilije Café Filho, ki je prevzel predsedniško dolžnost po samomoru Vargasa, je izjavil, da bo organiziral vlado nacionalne unije vseh strank in da bo skušal pomiriti vso državo.

Predsednik Vargas je tik pred svojo smrtjo napisal listu svetu pismo, v katerem je obtožil določene skupine v državi in tujini, da so hotele Brazilijo vsiliti borbo proti zvišanju osnovnih plač. V Vargasovem pismu je tudi rečeno, da je bila Brazilija kljub odporu prisiljena kapitulirati pred določeni gospodarskimi pritiski, ki so jih izvajali nanjo, da bi znižali cene kave.

Pred brazilsko skupščino in drugimi javnimi poslopiji v Rio de Janeiru so bile danes manifestacije. Manifestanti, ki so nosili brazilske zastave, so vzklicali ime Getulija Vargasa. Truplo predsednika Vargasa bodo balzamirali in prepeljali v njegovo rojstno mesto Sao Baria v bližini brazilsko-argentske meje.

Med demonstracijami, ki so bile danes popoldne proti Carlosu Lacerdi, direktorju lista »Tribuna Imprensa«, so ogorčeni demonstranti zažgali tri kamione, ki so razvažali popoldnevne izdaje lista »O Globo«, ker so v zmoti menili, da prevažajo list Lacerde.

Café Filho je takoj po prevzemu oblasti izjavil, da ga je dejanje njegovega predhodnika Vargasa »zadelo kot strela z jasnega neba«. Novi predsednik je poudaril, da Vargas ni imel razlogov za takšno skrajno ločitev. Filho je tudi dejal, da je treba »danes pustiti na strani vsa politična nesoglasja in priznati neprecenljive zasluge, ki jih ima Vargas za Brazilijo.«

Pokojni državni predsednik Brazilije dr. Getulio Dornelles Vargas je bil državni predsednik že od 26. oktobra 1930 do 19. oktobra 1945, ko se je odpravil pred sedništvu. Pri ponovnih volitvah, 3. oktobra 1950, je bil izvoljen spet za predsednika in bi potekala po ustavi njegova funkcija do 31. januarja 1956. Brazilija je zveza 20 držav, s federalnih terito-

Ameriški veleposlanik pri predsedniku francoske vlade

Pariz, 24. avg. (AFP). Predsednik francoske vlade Mendès-France je sprejel danes dopoldne ameriškega ambasadorja v Parizu Dillona, s katerim je dolgo konferiral.

Indijska delegacija pojde v ZSSR

New Delhi, 24. avg. (AFP). Na povabilo sovjetske vlade bo Indija v bližnji bodočnosti poslala v Sovjetsko zvezo delegacijo kmetijskih strokovnjakov, ki bo ostala tam mesec dni. Delegacija bo obiskala tudi Poljsko. Danes je odpotovala v Moskvo tudi indijska kulturna delegacija, ki bo ostala tam 6 tednov.

Namestnik De Gasperija

Rim, 24. avg. (AFP). Nacionalni svet italijanske krščansko-demokratske stranke je izbral namesto pokojnega De Gasperija za predsednika stranke senatorja Adonea Zolia.

Sestanek indijskih socialistov

New Delhi, 24. avg. (Tanjug). Izvršni odbor indijske socialistične stranke se bo septembra sestel, da bi razpravljal o incidentu v državi Travankore Kocin, kjer so se sredi avgusta spopadli nacionalistični in komunistični demonstranti s policijo. Odbor bo tudi razpravljal o ostavki generalnega sekretarja stranke Lohije.

General Ely je odpotoval v Indokino

Saigon, 24. avg. (AFP). Francoski visoki komisar v Indokini general Ely je odpotoval danes dopoldne iz Pariza v Saigon.

rijev in enega federalnega distrikt (Rio de Janeiro). Drugi je dr. Vargasa za predsednika države kandidiral brazilska delavska stranka, ki je dala zanj nad 3.500.000 glasov. Njegovo izvolitev je podpirala tudi socialdemokratska stranka, ki pa je zahtevala tudi, naj dobi mesto predsednika v zvezni državi Café Filho. Takoj po predsedniških volitvah, jeseni 1950, je prišlo do konicije brazilske delavske stranke in socialdemokratske stranke ter so imeli v novi federalni zbornici socialni demokrati 92 poslancev in 28 senatorjev, demokratska nacionalna unija 51 poslancev in 11 senatorjev, brazilska delavska stranka pa 43 poslancev in 5 senatorjev. Predsednik dr. Vargas je izvedel mnogo državi zelo koristnih gospodarskih in socialnih reform, bilo pa je očito, da bo prej ko slej naletel na težave in spore s politično ambicioniranimi predstavniki vojske, kar spada že v tradicijo Južne Amerike.

Novi predsednik Brazilije Café Filho je začel kariero kot lastnik lista »Gazeta« v Natalu 1918. leta, kasneje pa je ustanovil list »Jornal de Norte«. Ta list so kasneje prepovedali, ker je podpiral delavstvo in bil nasproten tednini vladi. Filho se je še nadalje bavil z novinarstvom, leta 1930 pa se je udeležil vojne, ki je tedaj peljala na oblast Vargasa. Od tedaj je od časa do časa sodeloval v političnem življenju, nekaj časa pa je bil tudi v izgnanstvu. Café Filho je podpredsednik Brazilije od leta 1951.

Konferenca generalnih štabov Balkanske zveze

Atene, 24. avg. (Tanjug). Zvezo se je, da bo začetek septembra v Atenah prva konferenca načelnikov generalnih štabov držav Balkanske zveze. Konferenca bo sklicana na osnovi odločitve, ki so jo sprejeli na Bledu po podpisu Balkanske zveze. Na sei šefov generalnih štabov treh držav bodo razpravljali o medsebojnih voj. obveznostih, ki so jih zavezniške države sprejele na temelju blejskega sporazuma. V atenskih pristojnih krogih pripisujejo konferenci velik pomen in poudarjajo, da bo prispevala k še tesnejšemu sodelovanju balkanskih narodov, ki predstavljajo izredno važen faktor v obrambi miru.

Obisk hamburških mladincev

Beograd, 24. avg. (Tanjug). V Jugoslavijo je prispela skupina 40 mladincev iz Hamburga, ki bo kot gost beogradske mladinske komiteja bivala v naši državi 10 dni. Nemški mladinci bodo obiskali tudi Slovenijo in Dalmacijo.

Narodi Indokine želijo samo mir

New Delhi, 24. avg. (Indijska informativna služba). Šef prve mednarodne komisije za nadzorstvo premirja v Indokini Dutt, ki se je vrnil v New Delhi, je izjavil novinarjem, da so se člani komisije prepričali, da si narodi Indokine ne želijo drugega kot mir. Izrazil je tudi prepričanje, da bo mir v Indokini trajen.

Predlog za sprejem Laosa in Kambodže v OZN

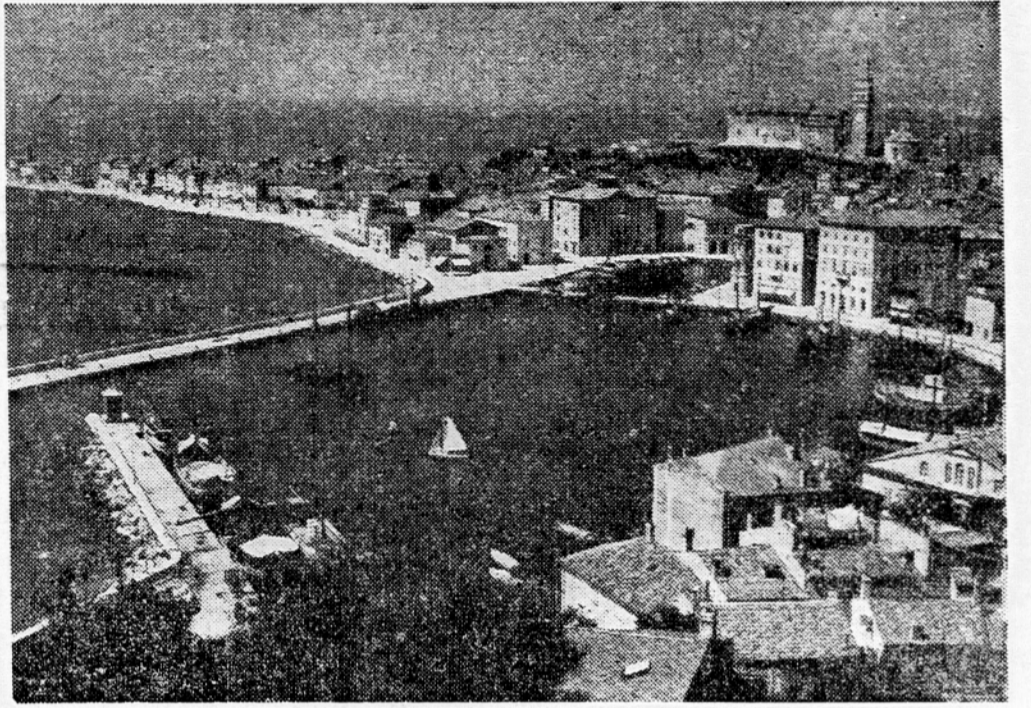
New York, 24. avg. (AFP). Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Dag Hammarskjöld je sprejel brzojav od ministra za zunanje zadeve Avstralije Ricarda Caseya, ki zahteva, naj pride na dnevni red zasedanja Generalne skupščine OZN vprašanje sprejema Laosa in Kambodže v OZN. Sprejem teh dveh držav je skupno z Vietnamom predlagala že prej Francija, a ker je predstavnik ZSSR izrekel svoj veto, je bil sprejem obeh držav na zasedanju v septembru 1952 odložen.

Turčija in Egipt

Carigrad, 24. avg. (AP). Predsednik turške vlade Adnan Menderes je izjavil v Ankari, da turška vlada v popolnosti ceni važnost zadnjega govora predsednika egiptovske vlade Naserja, ki je med drugim poudarjal, da bi bil vsak napad na Turčijo tudi velika nevarnost za Egipt. Predsednik turške vlade je dodal, da je prepričan, da bodo besede predsednika egiptovske vlade imele zelo zadovoljiv odmev v Turčiji.

Sovjetski protest v Washingtonu

Washington, 24. avg. (AFP). Ameriško zunanje ministrstvo je potrdilo, da je Sovjetska zveza vložila protest pri ameriški vladi zaradi zahteve Jurija Rastvorova, funkcionarja sovjetske vojske misije na Japonskem. Rastvorov je letos pozimj dobil politično zatočišče v ZDA potem, ko je izjavil, da se ne bo vrnil v Sovjetsko zvezo. V sovjetski noti so ZDA obtožene, da so izvršile akt nasilja proti Rastvorovu in s tem prekršile načela mednarodnega prava.

Na severozahodu Istre leži stl snjeno in strm breg staro mesto ce — Piran. V zadnjih letih se je precej razvil. Razmahnila se je industrija in mestu, številnim ribičem pa je ljudska občast pomagala do novih modernih ribiških ladij in naprav. Tudi turisti se kaj radi ustavljajo v tem privlačnem in zanimivem starem mestecu

Mednarodna zveza študentov medicine

Iz Jugoslavije bo šest delegatov

Beograd, 24. avg. (Tanjug). V Rimu bo od 1. do 5. oktobra generalna skupščina Mednarodne federacije študentov medicine (IFMS). Jugoslavanski nacionalni komite Zdrženja študentov medicine bo na skupščino poslal delegacijo 6 članov. Jugoslavenska delegacija bo na skupščini predlagala, naj se v bodoče izmenjava študentov medicine, ki odhajajo na strokovno izpopolnjevanje v tujino, vrši na osnovi reciprocitete, tako da bi se to izpopolnjevanje omogočilo čim večjemu številu študentov. Naša delegacija bo tudi predlagala, naj se pri IFMS ustanovi podobor za tisk, ki bi izdal strokovne liste in druge publikacije.

Zveza študentov Jugoslavije in nacionalna unija študentov Francije bosta jeseni izmenjali delegacije. Menijo, da bo francoska obiskala Jugoslavijo sredi oktobra.

Grški demanti

Atene, 24. avg. (Tanjug). Grški zunanji minister g. Stefanos Stefanopulos je demantiral vest, ki jo je objavil neki atenski list, da je ameriško zunanje ministrstvo poslalo grški vladi zaupno sporočilo v zvezi z vprašanjem Cipra. Po trditvah grškega lista je ameriško ministrstvo med drugim izrazilo bojazen za ohranitev prijateljskih grško-turških odnosov zaradi vprašanja Cipra. Britanski veleposlanik v Atenah Charles Peak je obiskal generalnega direktorja grškega zunanjeja ministra Kirua. Ob tej priložnosti je predstavnik grškega ministrstva izrazil obžalovanje zaradi nedavne eksplozije bombe na vrhu britanskega konzulata v mestu Kanea na Kreti, kakor tudi pripravljeno škodo.

Obisk izseljencev v Murski Soboti

Murska Sobotica, 24. avgusta. Na povabilo SZDL Prekmurja je danes obiskalo Mursko Sobotico okoli 50 Prekmurcev - izseljencev iz Francije, Anglije in ZDA. Goste so pozdravili vsi ljudski poslanci Ivan Sivtar, več republikskih ljudskih

medtem ko bi jugoslovanski študenti vrtili obisk mesec dni kanerale skupščina Mednarodne federacije študentov medicine (IFMS). Jugoslavanski nacionalni komite Zdrženja študentov medicine bo na skupščino poslal delegacijo 6 članov. Jugoslavenska delegacija bo na skupščini predlagala, naj se v bodoče izmenjava študentov medicine, ki odhajajo na strokovno izpopolnjevanje v tujino, vrši na osnovi reciprocitete, tako da bi se to izpopolnjevanje omogočilo čim večjemu številu študentov. Naša delegacija bo tudi predlagala, naj se pri IFMS ustanovi podobor za tisk, ki bi izdal strokovne liste in druge publikacije.

Turški odgovor na grške manifestacije na Cipru

Carigrad, 24. avg. (AFP). Zveza turških študentov je sklenila prirediti veliko zborovanje za poudarek zvez, ki jih ima turška mladina na Cipru za mladino v Turčiji. To zborovanje naj bo tudi odgovor na nedavne grške manifestacije za priključitev Cipra. Veliko zborovanje je v Namiru, turškem mestu, ki je najbližje Cipru, in voditelji turške študentske zveze so že imeli sestanke s predstavniki listov v Carigradu, da bi ugotovili temelj sodelovanja za varstvo turških pravic glede Cipra.

Rovinj bo dobil muzej

Rovinj, 24. avg. V okviru proslave 10-letnice 43. istrske divizije bodo 4. septembra odprli v Rovinju muzej in galerijo slik. V poslopiju, starem okoli 500 let, bodo razstavljeni dokumenti o sodelovanju istrskih Hrvatov in italijanske narodne manjšine v narodnosvobodilni vojni, slike in kipi naših najbolj znanih umetnikov, kakor tudi dokumentarno gradivo o bližnji in daljni zgodovini Rovinja. V arheološkem delu muzeja bodo razstavljeni tudi predstara Kirua. Ob tej priložnosti je predstavnik grškega ministrstva izrazil obžalovanje zaradi nedavne eksplozije bombe na vrhu britanskega konzulata v mestu Kanea na Kreti, kakor tudi pripravljeno škodo.

Dvajset del znanih hrvatskih slikarjev je podaril muzeju svet za znanost in kulturo LR Hrvatske, medtem ko mu je posodil več pomembnih slik in kipov za leto dni inštitut za likovno umetnost pri Jugoslovanski akademiji znanosti in umetnosti.

Cestitka predsedniku republike Urugvaj

Beograd, 24. avg. Predsednik republike maršal Tito je poslal brzojavko predsedniku republike Urugvaja Andreju Martinezu Trueba, v kateri mu čestita k narodnemu prazniku Urugvaja.

Naši zadrudniki odpotovali na Švedsko

Beograd, 24. avg. (Tanjug). — Skupina 25 zadrudnikov iz vseh naših republik je davi odpotovala na Švedsko, kjer se bo v času svojega 14-dnevnega bivanja seznanila s tamkajšnjimi zadrudnimi organizacijami in ustanovami. Skupino vodi Risto Džunov, član predstevstva Glavne zadrudne zveze Jugoslavije in predsednik Zadrudne zveze Makedonije.

Na povratku se bodo zadrudniki verjetno zadržali tudi dva dni na Danskem, kjer si bodo ogledali nekaj žvinskih farm. Potovanje zadrudnikov je organizirala posebna agencija Zdrudnih narodov za prosveto, znanost in kulturo UNESCO na pobudo Mednarodne federacije kmetijskih proizvajalcev.

Raymond Scheyvea odpotoval v Atene

Beograd, 24. avg. Posebni odposanec generalne skupščine OZN Raymond Scheyven, ki se je mudil v Jugoslaviji od 15. avgusta, je dopoldne odpotoval z letalom v Atene. Med svojim bivanjem v Jugoslaviji je poleg razgovorov z odgovornimi jugoslovanskimi funkcionarji o ustanovitvi posebnega fonda OZN za pomoč nerazvitim državam obiskal tudi nekatera industrijska središča, kakor Tuzlo, Lukavac, Zenico in druge kraje v Bosni in Hercegovini.

Na zemskem letališču se je poslovil od njegove načelnik oddelka za mednarodne organizacije v državnem sekretariatu za inčemske zadeve Mustafa Vivilović.

V Grčiji bo g. Scheyven imel razgovore z zastopniki grške vlade prav tako o ustanovitvi posebnega fonda OZN za pomoč nerazvitim državam.

Požari v bosanskih gozdovih

Sarajevo, 24. avg. Po podatkih gasilske zveze Bosne in Hercegovine trajajo požari v bosanskih gozdovih že blizu mesec dni. Ti požari se pojavljajo v Bosni vsako leto, zlasti ob suši, vendar pa od 1946 niso bili tako obsežni kakor sedaj. Največji požar je nastal v gozdovih Koprivnice med Bugojnom in Glamočom. Zajel je gozd v dolžini 6 km. Vzrok požara še ni ugotovljen, domnevajo pa, da je nastal zaradi nepravilnosti pastirjev, turistov ali pa zaradi isker iz gozdnih lokomotiv. Na mesto požara so odšle gasilske enote iz Bugojna, Jajca in Gornjeva Vakufa kakor tudi dva bataljona JLA, ki prav tako sodelujejo pri gašenju ognja. Prejšnji teden so enote JLA pogasile požar v gozdnem področju Foča—Goražde—Rogatica. Te dni so pogasili požar tudi na Jahorini.

VREME

Vremenska napoved za sredo: Pretežno oblačno vreme z večimi krajevnimi razjasnitvami. Od časa do časa manjše kratkotrajne padavine, predvsem v severni in zahodni Sloveniji. Temperatura ponoči med 7 in 12, podnevi od 24, na Primorskem ponokoli okoli 15, podnevi pa do 25 stopinj Celzija.

Odhod polkovnika O'Nellija

Beograd, 24. avg. (Tanjug). Šef ameriškega centra za »of shore« naročila v Evropi, polkovnik Humbert O'Nelli, je odpotoval iz Jugoslavije.

Pogajanja o francoski posesti v Indiji

New Delhi, 24. avg. (Tanjug). Kakor se je izvedelo iz uradnih krogov, so v indijskem ministrstvu za zunanje zadeve danes začeli razpravljati o tehničnih problemih, ki so v zvezi s francosko posestjo v Indiji. Razgovori o teh problemih, ki bodo trajali nekaj dni, predstavljajo po mnenju političnih opazovalcev zadnjo fazo razgovorov za rešitev vprašanja francoske posesti. Na pogajanjih predstavlja Indijo sekretar indijskega ministrstva za zunanje zadeve, Francija pa njen veleposlanik v New Delhiju.

Seja odbora za gospodarstvo Zvezne ljudske skupščine

Beograd, 24. avg. (Tanjug). — Seja odbora za gospodarstvo zveznega zbora in zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine se bo pričela 3. septembra ob 17. uri.

Iz Zvezne ljudske skupščine

Prebivalcem Slovenjega Gradca čestitamo k njihovem občinskemu prazniku!

Uredništvo

NAČRT DRUŽBENEGA PLANA FLRJ ZA LETO 1955

Povečanje proizvodnje surove nafte

Po načrtu družbenega plana za prihodnje leto se bo proizvodnja surove nafte povečala za 45.000 ton, predelava nafte pa za 40% v odnosu na letošnji proizvodnji. Načrt tudi določa povečanje uvoza surove nafte za več kot 200.000 ton, medtem ko bi se uvoz naftnih derivatov zmanjšal za približno 60%.

ta način bo možno samo pri domači nafti dobiti več kot 1 milijardo dinarjev akumulacije za potrebe proizvajalcev nafte. Predlagano je bilo tudi, da bi bili deli opreme in uvoza za delo na naftnih poljih oprostene in uvoznih koeficientov ter da bi se za to opremo lahko izkoristilo 50% vplačanih amortizacijskih sredstev. Poleg tega pa bi se odobrilo tudi izkoriščanje celotne amortizacije, obresti na osnovna sredstva pa bi se znižale na 2%. Onemogočeno naj bi bilo izvažanje domače surove nafte.

rezervoarje za vskladiščenje zalog, po drugi strani pa, da bi se izdelalo večje število transportnih sredstev, predvsem vagonov - cistern za prevoz nafte.

Vedno večje povpraševanje po butanu v gospodinjstvu

Proizvodnja butana se zelo hitro povečuje, tako da računajo, da bo že prihodnje leto proizvodnja trikrat večja od letošnje. V planu je predvidena proizvodnja okoli 5000 ton tega plina. Vedno večje je število

gospodinjstev, ki želijo uporabljati butan plin, vendar primanjkuje zanj primerne embalaže, kljub temu, da je možno izdelati steklenice za plin in kuhalnike v domačih tovarnah.

V načrtu družbenega plana se tudi predlaga, da bi se cene petroleja, ki ga uporabljajo gospodinjstva za razsvetljavo, znižale v prodaji na drobno za 20 din. Za druge važnejše naftne derivate, kot so bencin, petrolej za motorje ter plinski olje, bi veljale še naprej dosežane plafonirane cene. (Tanjug)

Novi obrati jeseniške železarne

Še letos bodo zgradili novo valjarno tamke pločevine, novo jeklarno, nove kisikarne in veliko kalorično centralo

jih osnovnih obratov, kjer je bilo sedaj ozko grlo vsega obratovanja v tem velikem kolektivu. Povečana martinarna pa bo omogočala nemoteno obratovanje novih valjarn.

Potreba po kisiku v sodobnem metalurškem procesu zahteva od jeseniških strokovnjakov gradnjo novih modernih kisikolov. Pretekli teden je začela nemoteno obratovati nova, doma izdelana kisikolona, ki daje 34 m³ kisika na uro, še letos, prav gotovo do praznika Republike, pa bodo došli strokovnjaki, brez tuje pomoči zgradili še večjo 70 m³ kisikolono, ki bo vsaj delno krila vse velike potrebe po kisiku v tem modernem obratu.

Posebna pridobitev delovnega kolektiva železarne pa bo nova

kalorična centrala, ki bo šla že v tem mesecu v poizkusno obratovanje. Najprej bo pričel poskusno obratovati veliki, doma izdelani parni kotel, ki ga bodo kurili s premogom, plavžkim plinom ali pa z odpadlim terom. Nova kalorična centrala na Jesenih bo najvišja stavba železarne, saj bo imela pet nadstropij. Zmožljivost kalorične centrale se bo od dosežanih 25 ton pare na uro povečala (ko bo centrala povsem dograjena) na 80 ton pare na uro, kar bo vsakekor zadoščalo tudi za nadaljnji razvoj železarne. Kalorična centrala je železarni nujno potrebna za nemoteno obratovanje v času pomanjkanja električne energije v zimskih mesecih, ko se vedno pojavijo velike motnje v obratovanju železarne.

SEJA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA V CELJU

Da bi se hmeljarstvo uspešneje razvijalo

Urediti bo treba kreditiranje v hmeljarstvu - Razdeljena so sredstva, namenjena za odstranitev škode po poplavi - Savinjo se mora začeti regulirati še letos

Celje, 24. avg. V veliki dvorani Narodnega doma je bila danes 4. skupna seja okrajnega zbora in zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora v Celju. Med ostalimi gosti sta seji prisostvovala tudi član zveznega izvršnega sveta tov. Franc Leskošek in sekretar okrajnega komiteja ZKS tov. Franc Simonič.

Zelo obširna in podrobna razprava o razvoju kmetijstva v celjskem okraju je pokazala na nekatere pomanjkljivosti, ki so v nasprotju s težnjo o pospeševanju kmetijske proizvodnje. Tako je neurejeno kreditiranje v hmeljarstvu nedvomno velika ovira v tej najvažnejši panogi kmetijske dejavnosti v okraju, zlasti še zato, ker prezniki kre-

ditni, ki jih lahko dobe posamezni hmeljarji, ne zadoščajo niti za nakup hmeljevkih itd. Nezadostni krediti so zlasti letos povod, da so se hmeljske površine v primeri z lanskimi zmanjšale, namesto da bi bilo obratno. Vse kaže, da bi bilo prav koristno proučiti predlog, naj bi bil v bodoče nosilec kreditov Hmezd v Zalcu, ne pa posamezni proizvajalci. Pomemben korak pomeni tudi ustanovitev posebnega okrajnega investicijskega sklada za kreditiranje v hmeljarstvu. Razprava je dalje še pokazala, da so odkupne cene hmelja preznike in zlasti še, da je razlika v ceni med drugo in tretjo kakovostno vrsto hmelja dosti prevelika. Tudi to vprašanje bo v kratkem znova proučilo posebna komisija.

Druga ovira na poti pospeševanja kmetijstva pa je posledica absurdnih cenitev osnovnih sredstev. Rezultati te cenitve kmetijskih strojev so v mnogih primerih takšni, da kmetijske zadruge lahko kupujejo sedaj nove stroje ceneje kakor pa je bil stari stroj ocenjen. Zaradi tega je tudi amortizacija strojev tako visoka, da so računi pokazali, da je delo z vprežno živino cenejše kakor pa strojna obdelava zemlje. Zato bo posebna okrajna komisija proučila te neskladnosti pri cenitvi osnovnih sredstev in dala svoje ugotovitve v presojo odgovornim forumom.

Zobozdravstveni delavci Slovenije bodo zborovali

Od 9. do 11. septembra letos bo v dvorani Slovenske filharmonije strokovni sestanek zobozdravstvenih delavcev Slovenije. Dnevni red tega delovnega sestanka je izredno pester in bogat. Na njem bo več predavanj priznanih naših in tujih zobozdravstvenih delavcev. Predavanja bodo povezana s predvajanjem strokovnih filmov.

Prvi dan posvetovanja bo imel uvodno predavanje sekretarja organizacije slovenskih zobozdravstvenih delavcev Marko Kraigher o splošni organizaciji zobozdravstva v Sloveniji. Asistent dr. Valter Krušič pa bo govoril o organizaciji dečje zobozdravstvene službe pri nas, profesor dr. Franc Čelešnik o nalogah zobozdravnika v praksi. Strokovno predavanje bo imel tudi prof. Roger X. O'Mayer iz Pariza, nadalje prof. adj. dr. J. Brugirard iz Lyona, dr. L. Lebourg iz Pariza in še več naših ter tujih zobozdravstvenih strokovnjakov.

kolektivna pomen tega praznika. Ker bo praznovanje trajalo dva dni, se je organizacija sindikata pobrijala tudi za prenočišča. Prenočevali bomo pod šotari, katere si nameravamo izposoditi pri turističnem društvu v Ljubljani. Za prevoz smo že poskrbeli in že rezervirali tri avtobuse. Vidite, tako se tudi naš mali kolektiv resno pripravljamo na veliki praznik in poziva še ostale delovne kolektive, da mu sledijo, da skupno v celoti gredo na veliko slavo na Ostrožnem.

Poziv vsem borcem II. grupe odredivi

Vse preživele borce II. grupe odredov pozivamo, da nujno do petka 27. t. m. pošljejo na naslov: Glavni odbor Zveze borcev NOV, pripravljalni odbor »Štajerska v borbi« (za II. grupo odredov), Tomšičeva 9/II - Ljubljana, sledeče svoje podatke: ime in priimek - partizanski ime, sedanji naslov, datum in kraj rojstva, naziv edinice v kateri je bil (četa, bataljon z vsemi spremembami), vrsta in točno odlikovanje, ki jih ima. Istočasno naj vsak sporoči, če je pripravljen sodelovati v patrolah, ki bodo vključno do proslave na Ostrožnem ponovile slavno in herojsko pot edinice II. grupe odredov.

Slediti temu pozivu, smatramo za izpolnitev dolžnosti starega partizana.

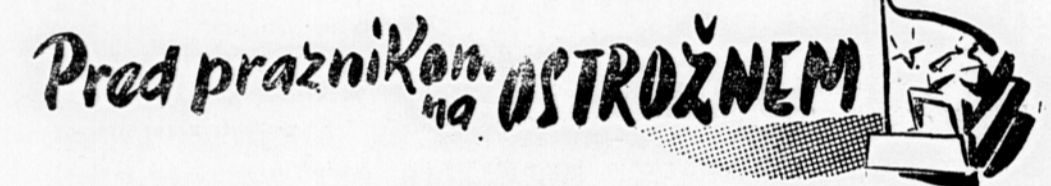
Večja proizvodnja nafte predvsem v Hrvaški in Sloveniji

Povečanje proizvodnje surove nafte bo treba doseči predvsem z večjim izkoriščanjem naftnih polj v Mramorbrdu, Banjanah in Kloštru v Hrvaški ter z novo kompresorsko postajo v Lendavi. Računajo, da bo na ta način proizvodnja surove nafte v prihodnjem letu za približno 100.000 ton večja od proizvodnje v letu 1953.

Planski instrumenti so v prvi vrsti usmerjeni na pospeševanje proizvodnje surove nafte, v zvezi s čimer so predlagali tudi zvišanje cen nafte za 2 do 7 dinarjev pri kilogramu. Na

Združitev ljubljanskih visokih šol

Izvršni svet LR Slovenije je imenoval širšo komisijo, v kateri so zastopniki visokih šol in drugi javni delavci in ki bo pripravila združitve univerze, tehnične visoke šole, medicinske visoke šole in samostojne agronomsko - gozdarsko - veterinarske fakultete v Ljubljani v enotno univerzo. Pričakujejo, da bodo ljubljanske visoke šole združene v septembru.

Samo iz Konjic se bo pripeljalo na Ostrožno 350 kolesarjev

V pripravah na zbor štajerskih partizanov 19. septembra na Ostrožnem so osnovne množične organizacije v celjskem okraju tako pozivile svojo dejavnost, da jo lahko primerjamo le najbolj razgibanji predvolilni agitaciji. Iz večjih in manjših krajev in že skoraj iz vseh vasi prihajajo dan za dnem poročila o pripravah prebivalcev na slavnostno zborovanje. Tako so n. pr. samo iz Konjic sporočili, da se je došle pripravilo že 350 kolesarjev, ki bodo v skupini odšli na Ostrožno. Prijave prebivalcev za udeležbo na Ostrožnem pa so že tako napredovale, da računajo, da se bo zboru udeležilo okoli 60 odstotkov ljudi.

v žalski občini imajo urejenih že 1600 prijav. Tovariši, ki delajo v pripravljavnem štabu pa pravijo, da se bo to število povečalo na 2.500! V žalski občini so nekateri gozdni posestniki podarili občinski organizaciji Zveze borcev sedem mlajev. Na vsak način pa bodo v Zalcu postavili več mlajev in med drugimi tudi sedem slavolokov.

Delovni kolektiv tovorne »Unitas« v Ljubljani nam je postal sledeče pismo: Ze vso leto je naš kolektiv nameraval napraviti večji izlet, ko pa smo zvedeli, da bo naša lepa Štajerska pripravila velik praznik v spomin na velike dogodke v narodnoosvobodilni vojni, smo se odločili, da bomo obiskali kraje na Štajerskem, kjer so se vodile največje borbe s fašističnimi osvajalci. Naš delovni kolektiv se je že došle v velikem številu udeležil vseh večjih slavnosti: Dolenske Toplice, Okroglica, Črnomelj, za praznik na Ostrožnem pa se pripravljamo že skoraj ves mesec. Kako se pripravljamo? Sindikalna organizacija pojasnjuje članom

Ta mednarodna organizacija, sklicuje večkrat kongrese, in to le po posameznih vprašanjih. Tako bo obravnaval ta kongres izključno nekatere oblike zaštite otrok v odnosu na družino. Posamezna nacionalna društva so pripravila pred kongresom referate, ki jih je zbrala Unija in spet razposlala vsem društvom - udeležencem kongresa. V teh referatih je zbrano bogato in zanimivo gradivo, najrazličnejša gledanja in mnenja o zaštiti otrok in družine. Tu je povedano, kako v raznih deželah skrbje za otroke, kako

Otrok-družina

na mednarodnem kongresu za zaščito otrok v Zagrebu

Se slab teden in v Zagrebu se bo začel prvi povojni mednarodni kongres za zaščito otrok. Zveza prijateljev mladine je zato večerj pripravila tiskovno konferenco na kateri je član ožjega odbora zveze tov. Vinkler seznanil novinarje s pomenom in načinom dela tega mednarodnega kongresa. Organizacija ga Mednarodna unija za zaščito otrok v sodelovanju z nacionalnim svetom društev za zaščito otrok Jugoslavije ter pod pokroviteljstvom zveznega Izvršnega sveta. Na njem bo zbranih 450 delegatov iz 27 držav sveta, med njimi tudi 150 Jugoslovanov, iz Slovenije bo na kongresu 22 zastopnikov.

nudijo pomoč otroku, ki nima staršev in še mnogo drugega. Tudi Jugoslavija je predložila svoj referat. V njem je opisana vloga državnih in prostovoljnih organov in njihovi odnosi do družine, kako se pri nas pomaga staršem pri izpolnjevanju njihove vloge, o otrokih in družinskih dokladah pri nas, o skrbi za ženo, ki je v delovnem odnosu, o brezplačnem solanju, zdravstveni službi, sodelovanju staršev s šolo, s središči za razvedrilo, z mladinskiimi organizacijami in o mnogih drugih vprašanjih. V tem referatu najdemo tudi odstavek, ki govori o vzgoji staršev pri nas. Na razne načine pripravljamo sedanje in bodoče starše na izvrševanje njihovih dolžnosti. Poseben poudarek damo delu zdravstveni posveti. To je še posebno važno, če pomislimo, da so pri nas nekateri kraji že visoko razviti, medtem ko so drugi še zelo zaostali. In prav v teh pomaga zdravstvena prosveta največ pri vzgoji staršev. Mnogo so te vzgoji pripomogli tudi tečajji za žensko vaško mladino ter zdravstvena vzgoja mater v posvetovalnicah za noseče žene in v središčih za zaščito otrok.

Leta 1952 smo imeli 330 takšnih posvetovalnic in

471 središč za zaščito otrok. Poleg tega imamo pri nas še društva za zaščito otrok. Ta so odprla tudi številne posvetovalnice, kjer dobijo starši nasvete pri raznih težavah. Šolo za starše v Mariboru obiskuje približno 400 očetov in mater, itd. govori še poročilo o vzgoji staršev, o skrbi za otroke, ki so ločeni od družine in še o mnogih drugih problemih otrok in družine.

Na koncu pa še nekaj besed o načinu dela kongresa. Kongres bo 30. avgusta ob 5. uri popoldne verjetno otvoril predsednik republike Tito. Na plenarnih zasedanjih bo več splošnih referatov, med njimi tudi referat jugoslovanske zastopnika: Socialna politika in zaštita otrok v Jugoslaviji. Poleg plenarnih zasedanjih bo delal kongres tudi v štirih sekcijah. Tako bodo v prvi razpravi o splošnih vprašanjih, v drugi o otroku ločenem od družine iz zdravstvenih ali vzgojnih razlogov, v tretji o otroku v slabi družinski sredini in v četrti sekciji o vprašanjih družinskih odnosov v izrednih prilikah (vojni, katastrofah itd.). Sekcije pa se bodo razdelile še naprej na debatne grupe in predvidevajo, da se bo ravno v teh odvijalo najbolj živahno delo kongresa.

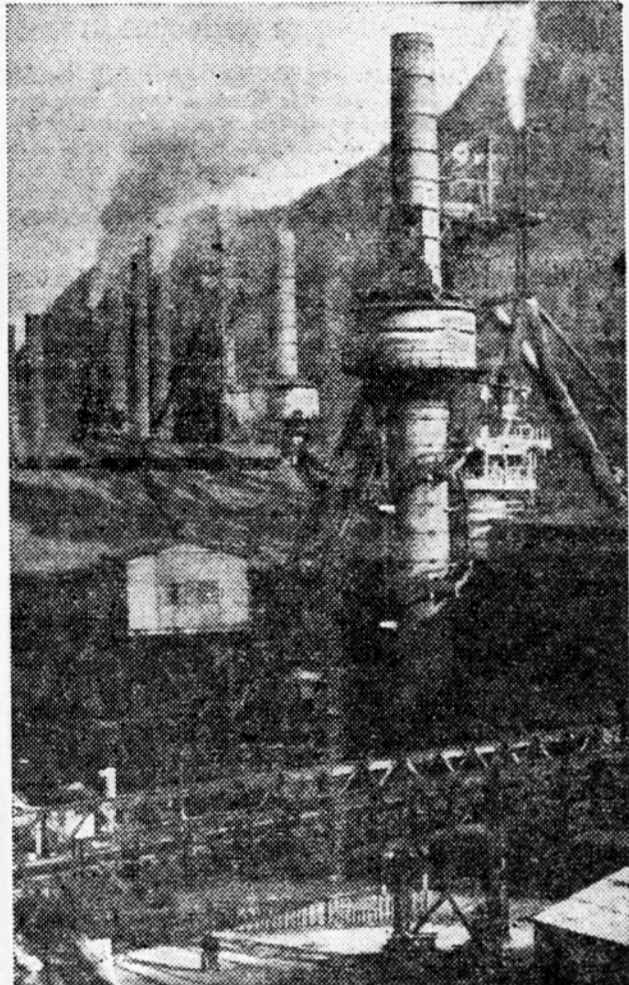
Sporočam žalostno vest, da mi je 22. t. m. tragično umrl v Krmilnu v 19. letu starosti sin

STANKO KUMAR
Stane Kumar, oče.
Ljubljana, Kontovel, Trst, 24.
avgusta 1954.

V Presiki so odkrili premog visoke kalorične vrednosti

Ste že kdaj obiskali rudarje v Presiki, znanem vinogradniškem kraju v Prekijah? Tu vrtajo v ilovnato zemljo in odkrivajo črne zaklade, ki niso tako skromni, kot so še pred kratkim mislili. Presički rudnik sodi med najmlajše v naši republiki. Geologi so sprva računali, da je zaloga premoga bolj pičla, zato so rudnik prepustili OLO v Ljutomeru. Zadnja poskusna dela pa so jim dala vedeti, da tudi na tem področju skriva zemlja mnogo več premoga, kot je kazala njihova računica. A kar je najvažnejše: premog se odključuje po svoji kakovosti, saj ima približno 4.000 kalorij. Spričo tega so se zanj začela zanimati tudi nekatera podjetja iz bratske republike Hrvaške. V prvem roku so odkrili 60 cm debele plast premoga z navedeno kalorično vrednostjo, v drugem roku pa celo plast, ki je debela

110 cm; premog te plasti je kakovostno celo še boljši. Delovni kolektiv je dobil 6 milijonov investicij za raziskovalna dela, ki so obkrožila bogate sadove. Vendar jim ta znesek ni zadostoval; zato jim je OLO posodil še 4 milijone din, ki jih bodo postopoma vrnil, potem ko bodo povečali proizvodnjo. To je delavec vzpodbudilo, da so še krepkeje prišli za delo, popravili tarifni pravilnik in norme ter nehali misliti na to, da bodo zapustili svoja delovna mesta. Posojilo bodo porabili za postavitev transformatorja pri rudniku, nabavili pa bodo tudi elektromotor in črpalke, da bodo imeli vse pri roki, če bi jim kdaj grozila voda. Odrpili bodo tudi nove rove in s povečanjem proizvodnje zaposili še 60 delavcev, kar je pomembna pridobitev za tamorično prebivalstvo.

Gosto poseljeni so objekti jeseniške železarne in težko si je misliti, kje bi tu še zidali. Pa vendar...

Zanimive in važne naloge Zveze študentov

Seminar študentskih funkcionarjev

Te dni je v Valdoltri pri Koprniku seminar študentskih funkcionarjev, ki ima namen, da pripravi udeležence za delo v prihodnjem študijskem letu. Prihodnje študijsko leto bo potekalo v reševanju zelo važnih vprašanj, kot je na primer sprejemanje fakultetnih in univerzitetnega štata. Zato bo morala ZŠJ posvetiti mnogo več pozornosti kot doslej politično - vzgojnemu delu med članstvom, zato se na tem seminarju seznanjajo prvenstveno s temi vprašanji.

Te dni je v Valdoltri pri Koprniku seminar študentskih funkcionarjev, ki ima namen, da pripravi udeležence za delo v prihodnjem študijskem letu. Prihodnje študijsko leto bo potekalo v reševanju zelo važnih vprašanj, kot je na primer sprejemanje fakultetnih in univerzitetnega štata. Zato bo morala ZŠJ posvetiti mnogo več pozornosti kot doslej politično - vzgojnemu delu med članstvom, zato se na tem seminarju seznanjajo prvenstveno s temi vprašanji.

Ali že nosiš značko Štajerska v borbi

TURISTIČNI BIRO ima še nekaj mest za sedemdnevno potovanje v Benetke, Letaiske, železniške, ladijske in avtobusne vozovnice dobite brez čakanja v TURISTIČNEM BIROJU, Ljubljana - Miklošičeva 17. Pred potovanjem za letni oddih se posvetujte s Turističnim birojem. Avtobusne izlete - prevoze vrši Turistični biro z modernimi avtobusnimi Mercedes. Poslužujte se jih.

Resna hiba organizacije je bila tudi precejšnje zanemarjanje vprašanj kulturnega in umetniškega delovanja, pa čeprav se precej članstva resno ukvarja s tem delom. Tu so mišljeni študentje, literati in tisti, ki se udeležujejo na drugih področjih kulture in umetnosti. Organizacija ni skrbela za vprašanje marksističnih pogledov pri teh študentih, saj jih je prepustila sama sebi. Seminar je priporočil organiziranje kluba ali združenje teh študentov okoli redakcije kulturne strani študentskega lista, kamor bi povabili znane napredne kulturne delavce.

Doslej študentska organizacija ni posvečala pozornosti

Ponekod so bile v organizaciji oblike dela precej toge, zato je seminar razpravljal o vnašanju večje pestrosti v delo, o organiziranju raznih skupin in klubov po panogah in o vprašanjih, ki zanimajo študente.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Razpravljali so tudi o vprašanjih socialno-ekonomske politike Zveze študentov, o njenih mednarodnih problemih, o stanju v kulturnih skupinah, dalje o razvoju klerikalizma na Slovenskem, o zunanje-politični problematiki, o aktualnih problemih na univerzi; te zadnje razprave so vodili tovariši izven univerze, ki so se prijazno odzvali vabilu študentske organizacije. Seminar še traja.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

Redki so študentje, ki bi se zbirali okoli naših javnih, političnih, gospodarskih in drugih delavcev, ki bi jih vodili pri izpopolnjevanju in jim tako omogočili čim boljši razvoj. Vodilni tovariši so izrazili pripravljenost, da bi zbirali okoli sebe študente, ki bi se na ta način usposobili v čim boljši kader. Zato bo organizacija v bodoče usmerjala napredne in delavne študente na tak način dela.

OB ROBU dogodkov

PO BRUSELSKI KONFERENCI

Globoko obžalujemo...

Premalo realizma

Ko so si povsem svobodno ogledali Peking in vse, kar so tam kaj želeli videti, so laboristični gostje na Kitajskem poleteli v Mandžurijo, obiskali Mukden in tamojšnji industriji, po vrtnici pa jih je večeraj ob navzočnosti visokih kitajskih funkcionarjev sprejel Mao Ce Tung. To je bil njegov prvi sestanek z vidnimi zabodnimi predstavniki po zmagoviti revoluciji.

Ceprav so potovanja laborističnih predstavnikov na Kitajsko in mimogrede še v Moskvo, že od vsega začetka dajali močan poudarek se ob zadnjih poročilih, ki govorijo o čem vse se britanski gostje razgovarjajo s svojimi kitajskimi gostitelji, dozdeva, da znajo biti pomen in posledice tega obiska še večje. Kajti vprašanja mirnega sožitja v Aziji ali kitajskega načrta kolektivne varnosti, ki ga je baje Ču En Laj obrazložil v Atliteju in drugim članom delegacije, so takšne teže, da je pozornosti, ki spremlja poročila o laborističnih razgovorih povsem umiljivo. Ob tem pa tudi ni čudno, če se je ponekod v britanskem tisku pojavila »zaskrbljenost«, dokaj natančno, če ni šla laboristična delegacija le predaleč, ali če je Kitajci ne bodo prešli. Vendar pa britanski tisk slej ko prej odklanja stopnjevanje gonjo večjega dela ameriških časopisov, ki se zlasti niso dobri laborističnemu obisku. Ze od prej so precej globoka nasprotja v daljnovzhodnih vprašanjih med ZDA in Veliko Britanijo, sedaj, ob laborističnem obisku pa britanski tisk pravi, da ti »odnosaži se nikoli niso bili slabši.«

Količina pa je zaskrbljenost v ZDA ob laborističnem potovanju po deželi Mao Ce Tung, pa je videti iz poročil ameriškega tiska, ki ugotovlja, da je vedno več ameriških zavetnikov in prijateljev za mirovno koeksistenco, ne oziraje se na to, ali je to ZDA všeč ali ne. Težnja, ki jo kažejo ob tem nekateri ameriški politiki, izjavljajo, da je prišel čas za »generalno revizijo« ameriške politike do Evrope, je jasen izraz tega nezadovoljstva. Vendar pa se ob tem le že javlja, čeprav se ne dovolj uveljavlja mnenje, da so sedanje daljnovzhodne politične težave ZDA rezultat premajhne politične realnosti in prožnosti, kar posebno velja za ameriško stališče do vprašanja o možnosti mirne koeksistencije.

Značilna izjava ameriškega ministra za zunanje zadeve — V Franciji bi utegnilo spet priti do vladne krize

Paris, 24. avg. (Tanjug) V uradnih pariških krogih vlada velika zaskrbljenost zaradi položaja, v katerem je zahodna diplomacija, zlasti pa zaradi strahu, da se Francija ne bi zapletla v politične spopade z Washingtonom in Londonom. Ze nocel, ko bo francoska vlada zavzela svoje stališče v Bruselskih dogodkih, bo znano, ali bo prišlo v prihodnjih dneh do hudih spopadov med pristaši in protivniki EOS, ki grozijo, da bodo Francijo še bolj razdelili na dva tabora.

Ce francoski vladi ne bo uspelo najti skupnega stališča, s katerim bi prišla pred skupščino, se bo verjetno zgodilo, da bo po parlamentarni razpravi sedanje besedilo pogodbe o EOS odklonjeno. V tem primeru pričakuje Francija, da bo sta Washington in London Nemčiji omogočila oboje: sprejemom v severnoatlantsko organizacijo. Menijo, da bodo vse članice te organizacije sprejele njen sprejem. Francija pa bi, če bi uporabila pravico veta, povzročila neverjetno težko negotovost z Washingtonom in Londonom, kar bi lahko povzročilo politično izolacijo Francije. Zato menijo, da bi Francija morala dovoliti oboje: Zahodne Nemčije na ta način, vendar upajo, da bo možno najti kompromis, po katerem bi Francija pristala na ratifikacijo evropske pogodbe, z učinkovitostjo po daljši dobi in z močnimi zagotovili, da se bo v tej dobi našla skupna rešitev pri popraviljanju sedanje besedila pogodbe v zadovoljstvo vseh podpisnic.

V uradnih francoskih krogih je slišati tudi mnenje, da politični položaj, ki je nastal v Franciji, povzroča nezaželene posledice v vsej Francoski uniji in ne izključujejo niti možnosti, da bi Francija ponovno ostala brez vlade. Ta možnost

Telegrami

NEW DELHI, 24. avg. (Reuter). V New Delhiju se nadaljujejo razgovori o tehničnih vprašanjih, ki se nanašajo na izročitev francoskih kolonij v Indiji.

BUENOS AIRES, 24. avg. (AP). Uradno so sporočili, da sta Argentina in Jordanija vzpostavili diplomatske odnose.

NEW DELHI, 24. avg. (AP). — Predstavnik indijske vlade je izjavil, da se je stevalo Američanom v komisiji OZN za nadzorstvo nad premirjem v Kasmiru zmanjšalo na 3 osebe.

SINGAPUR, 24. avg. (AFP). — Državni podsekretar v britanskem zunanjem ministrstvu Arthur Dods-Parker je demantiral vesti, po katerih naj bi bil cilj njegovega obiska Indiji, Indoneziji in Burmi doseči, da bi te države pristopile k obrambnemu paktu za jugovzhodno Azijo.

SOMSON, 24. avg. (AFP). Delegacija Ho Si Minhovih oblasti v Haltonu danes ni hotela izročiti francoskim oblastem skupino ujetih pripadnikov Francozke unije in sprejeti pripadnike lastnih enot, ki so bili v francoskem ujetništvu. Vzrok za takšno ravnanje vietnamskih oblasti niso znani.

NEW DELHI, 24. avg. (AP). — Uradno so sporočili, da bo indijsko delegacijo na letošnjem zasedanju Generalne skupščine OZN vodil Krišna Menon.

LONDON, 24. avg. (Tanjug). V britanskem zunanjem ministrstvu potrjujejo, da se bodo ta teden ponovno sestali predstavniki treh zahodnih veselij, da bi se posvetovali o načrtu odgovora na sovjetske note od 24. julija in 4. avgusta.

BERLIN, 24. avg. (AFP). Vzhodnonemška varnostna služba je arbirala izmenjati in več tehničnih tovarne telekomunikacijskih aparatov v vzhodnem Berlinu.

LONDON, 24. avg. (Tanjug). Uradno so sporočili, da bodo od 26. septembra na vseh londonskih prometnih sredstvih zvišali voznišne. To je peto zvišanje voznišne v Londonu od konca vojne. Računajo, da se bodo dohodki londonske prometne mreže povečali za 4 milijone funtov.

Pakistanske zahvale za pomoč

Karachi, 24. avg. (AP). Generalni guverner Pakistana Gualam Mohamed je poslal brzojavko z izrazi hvalečnosti predsedniku ZDA Eisenhowerju za pomoč žrtvam poplavl v Pakistanu. Podobne zahvalne brzojavke so bile poslane generalnemu guvernerju Kanade in turškemu državnemu predsedniku.

podpiranju Egipta, kar utegne povzročiti novo vojno takoj, ko bo vsa sušna cona pod egiptovsko oblastjo. Beigin je tudi poudarjal, da je jamstvo ZDA, Velike Britanije in Francije za obstoj dosedanjih arabsko-izraelskih mej samo na papirju.

Aman, 24. avg. (Reuter). Zvedelo se je, da bo šef komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini general Burns predložil arabskim državam nov načrt za zmanjšanje napetosti na izraelsko-arabskih mejah.

je ostalih pet držav ostalo trdno pri svojem stališču v korist osnovnih načel, čeprav so pokazale elastičnost glede svojega izvajanja.

Predsednik italijanske vlade Scelba je danes sprejel ameriško veleposlanico go. Luce. Govorila sta o neuspehu bruselske konference.

Državni sekretar francoskega zunanjega ministra Geren de Bonhomme, ki je bil na bruselski konferenci, se je včeraj in danes posvetoval s predsednikom saarske vlade Hofmannom in člani njegove vlade. V sporočilu je poudarjeno, da je Bonhomme obvestil saarske predstavnike o rezultatih bruselske konference in željah predsednika francoske vlade Mendes-France, da bi se vprašanje Posarja rešilo v okviru politične in gospodarske integracije Zahodne Evrope.

Rim, 24. avg. Pod predstvom ministrskega predsednika Scelbe je imela italijanska vlada prvi sestanek, na katerem je zunanji minister Piccioni obvestil svoje kolege o poteku bruselske konference.

Uradno poročilo o poplavljenih katastrofah v Indiji

New Delhi, 24. avg. (AFP). Indijsko ministrstvo za notranje zadeve je objavilo, da so poplave v zadnjih dneh zajele 25 do 30 tisoč kvadratnih kilometrov. Med poplavami v pokrajini Asam, Bihar, Zahodni Bengal in Utar Pradesj je bilo vsega skupaj poplavljenih nad tisoč pet sto vasi.

Zakaj bi se kregali, saj hočemo isto! — Karikatúra: Kos

BRITANSKI LABORISTI V PEKINGU

Razgovori o varnosti Azije

V Pekingju menijo, da bo Clement Attlee prihodnji predsednik britanske vlade

Peking, 24. avg. (Radio Peking). Predsednik Kitajske Mao Ce Tung je danes popoldne sprejel člane britanske laboristične delegacije. Na sprejemu je bilo 10 visokih funkcionarjev.

Kitajsko, Veliko Britanijo, Francijo, Indijo, Pakistanom, Indonezijo, Burmo in Ceylonom. List tudi meni, da Indijci podpira mnenje Kitajске, da bi bil takšen pakt zavezan, da pa se boji, da se n. pr. Ceylon in Indonezija ne bi pridruži. Žele zaradi notranjepolitičnih razlogov.

Liberalni »Manchester Guardian«, ki objavlja približno enake informacije, poudarja, da je glavni cilj pekinjske vlade izolirati ZDA v Aziji. »Kitajska skuša doseči, piše list, da pakt v jugovzhodni Aziji ne bi dobil podpore britanskih laboristov.« Ni jasno, je rečeno v poročilu, ali bo Kitajcem uspelo prepričati britansko delegacijo, vendar pa to ni nemogoče.

V poročilu »Daily Telegrapha« je poleg tega navedena možnost, da bo Attlee prekinitelj svoje potovanje iz Avstralije v London in se v New Delhiju sestal z indijskim ministrskim predsednikom Nehrujem.

C. Attlee

narjev kitajske vlade, med njimi tudi predsednik vlade in zunanji minister Ču En Laj ter podpredsednik vlade Kuommojo.

Posebni dopisniki britanskih listov, ki spremljajo laboristično delegacijo, poročajo, da ima Clement Attlee v Pekingju razgovore o varnosti Azije. V poročilu »Daily Telegrapha« je rečeno, da so v razgovorih sodelovali Attlee, Ču En Laj in indijski veleposlanik v Pekingju Ragavan. »Kitajska je prepričana«, piše list, da je Attlee prihodnji predsednik britanske vlade in mu je predlagala, naj se namesto pakta za jugovzhodno Azijo ustanovi sistem paktov o nenapadnosti med

Arbenz hudo bolan

Bogota, 24. avg. (AFP). Bivši predsednik Guatemale Jakob Arbenz, ki so mu dali politično zatočišče v mehiški ambasadi v Guatemala Cityju, je hudo bolan.

Nafta v Guatemali

Guatemala City, 24. avg. (AP). Predsednik ameriške »Union Oil Company« Ricard Harris je odpotoval v glavno mesto Guatemale, kjer bo imel s predstavniki guatemalske vojaške junte razgovore o razvoju guatemalskih petrolejskih virov. Harris je prvi Američan, ki se zanima za guatemalsko nafto in baje ima že vse načrte za njeno izkoriščanje. Te načrte bo že v nekaj dneh predložil svoji vladi.

PARIZ, 24. avg. (Tanjug). Francoska vlada je začela izdelovati načrt reform, ki jih bo v bližnji bodočnosti izvedla v Maroku. Christian Fouchet in Francis Lacoste, ki je prispejal večkrat v Parizu, pripravljata načrt, ki ga bodo kasneje predložili francoski vladi. V četrtek, preden bo Lacoste odpotoval v Rabat, se bo sestal s predsednikom vlade Mendes-Franceom. Načrt reform, ki naj bi jih francoska vlada sprejela, bo kot kaže, za gotovili prenos večjega dela notranjih administrativnih zadev na Marokance, v načrtu pa so tudi razgovori z maroško vlado, ki bi predstavljala vse politične struje in bi imela podporo sultanu, s katero bi lahko dokončno odločili odnose med obeh državama. V Parizu menijo, da vprašanje dinastije dosti še ni prišlo na dnevni red, čeprav je ravno to vprašanje izrazilo nevarne spopade v Maroku. Vsek dan se vrstijo demonstracije za vrlitev bivšega sultana in prvi v zgodovini Maroka so pri takih demonstracijah zdaj v ospredju tudi žene, kar nam kaže ta slika. Pri nedavni veliki demonstraciji je bila žena pravzaprav voditeljica demonstracije in demonstranti so jo večkrat dvignili na ramena

Pred deželnimi in občinskimi volitvami v Avstriji

Izjalovljen poskus protimarksistične fronte — Spremembe volilne prakse

To jesen bo koli 2.7 milijona mož in žena v Avstriji poslalo svoje nove predstavnike v deželne zbornice in občinske odbore. Na Dunaju, v Spodnji Avstriji, Vorarlbergu in Salzburgu bodo 17. oktobra volitve v deželne zbornice, v Burgenlandu pa bodo deželnozbornice volitve meseca novembra. V Salzburgu z izjemo glavnega mesta in v Burgenlandu bodo tudi občinske volitve. Prvič bodo na Dunaju ločene volitve za deželni zbor in občinski svet.

Med zveznimi avstrijskimi deželami, ki bodo volile nove deželne zbornice, je deželna vlada Vorarlberga proglasila volitve za obvezne, medtem ko na Dunaju, v Spodnji Avstriji, Salzburgu in Burgenlandu ne bo volilne obveznosti. To tudi ni potrebno, kajti izkazalo se je, da volilna obveznost še nikjer ni povečala volilne udeležbe. Pri zadnjih deželnozbornskih volitvah je bila na pri-

mer v Spodnji Avstriji brez volilne obveznosti udeležba 96.84%. V Vorarlbergu, kjer je bila že takrat volilna obveznost, pa samo 96.10%.

Na Dunaju bo letos volilo nad 1.250.000 volivcev in volivk. Od zadnjih volitev leta 1949 se je število prebivalcev mesta Dunaja sicer precej povečalo, a ker tokrat nekatere okoliške občine ne bodo vključene v dunajski volilni okraj, se število volivcev ne bo dosti spremenilo. Najmlajši volivci pripadajo letniku 1933. Na Dunaju bodo prvič po drugi svetovni vojni že pri izvedbi volitev napravili razliko med volivci in volilkami, kar bo vsem strankam dalo boljši pregled pristašev. Volivci in volivke bodo letos imeli za svoje glasovnice kuverte dveh različnih barv. Kakor je bilo že pred letom 1932, bodo občinske odborne volitve po okrajih, hkrati pa bojo izvolili tudi okrajne odbore.

Med volilno kampanjo so se s svojim proglasom kot prvi pojavili kominformovci, ki pa ne nastopajo pod svojim pravi imenom in tudi ne pod imenom kakšne posebne organizacije, temveč spet pod imenom »ljudske opozicije«. V proglasu je rečeno, da bo pri volitvah opozicij sicer več, a da bodo brez ljudstva. Nastop kominformovcev pod imenom »ljudske opozicije« ni prvi in bo imel po splošni sodbi prav tako slabe uspehe, kot so jih imeli dosedaj.

Avstrijska ljudska stranka je pod pritiskom zagriženih klerikalcev hotela tudi pri teh volitvah nastopiti z nekakšnim protimarksističnim blokom v zvezi z nekdanjimi nacisti, ki so našli zatočišče v tako imenovani »Zvezi neodvisnih«. Ta poskus pa se je izjalovil menda pod vplivom zmernejše in uvidnejsše struje v stranki ali pa tudi zaradi tega, ker je imela stranka zelo slabe izkušnje s svojim sodelovanjem s pronacistično »Zvezo neodvisnih« pri zadnjih volitvah na Koroškem.

Mednarodne gospodarske vesti

Države, ki so članice Evropske skupnosti za premog in jeklo, so v letošnjih prvih šestih mesecih proizvedle 139.401.000 ton premoga, medtem ko je znašala proizvodnja premoga v teh državah v istem času lani 138.559.000 ton.

Konec avgusta so prispela v Beirut delegacija Zahodne Nemčije, ki bo sestavljena iz predstavnikov pravosodnega in gospodarskega ministrstva, z namenom, da vodi z libanonsko vlado razgovore o vrnitvi patentnih pravic in tovarniških zaščitnih znakov, ki so bile učinkovite v zadnji vojni.

Nemčija še vedno prva. Po objavljenih podatkih je obdržala Zahodna Nemčija tudi v juliju v Evropski plačilni uniji vodilno mesto s presežkom 32.900.000 dolarjev. Kot država upnica je na drugem mestu Velika Britanija s 28.400.000 dolarji, za njo pa Švica z 20.200.000 dolarji.

Za višje carine v ZDA. Spričo nedavne odločbe predsednika Eisenhowerja o zvišanju carin na švicarske ure so prisile sedaj mnoge panoge ameriške industrije na dan z zahtevo, da se povjšajo carine tudi za druge izdelke, ki se uvažajo iz Evrope in Azije. Pričakujejo, da bo sprejela carsinska komisija ZDA, ki sme priporočiti spremembo carsinskih stopenj, v prihodnjih mesecih prošnje cele vrste ameriških industrij, ki se pritožujejo nad inozemsko konkurenco.

Površina, ki je posejana s pšenico, je bila letos v Franciji za 200.000 ha večja kakor lani. Po cenitvah na dan 1. avgusta, bo znašal donos pšenice letos 91 milijonov centov povprečni donos na hektar pa bo 20,4 centov. Lanska žetev je dala 89,8 milijonov centov pšenice. V nasprotju s tem bo letošnji pridelek jecmena, ovsa in rži zaradi neugodnih vremenskih razmer nekoliko manjši, kakor je bil lani.

Po sporočilu nekega predstavnika Japonske rudarske družbe, ki je največji proizvajalec bakra na Japonskem, vodijo japonske točilnice bakra z ZDA in Argentino razgovore za prodajo večjih količin elektrolitskega bakra. Točilnice so od vlade zahtevale, naj dovolijo ta izvoz, čeprav Japonska v normalnih razmerah

nima dovolj bakra za lastne potrebe. Nameravani izvoz bi znašal 10.000 ton z ZDA in 3000 ton z Argentino.

Sovjetska vlada je ponudila Belgiji določene količine feromangana po ceni 160 dolarjev za ton. Belgijska vlada je pristala na to ponudbo, ker se je preprečila, da ne gre za dumping. Količina, ki je predmet trgovine, ni bila objavljena.

Po sporočilu Narodne uprave za premog pričakuje v Veliki Britaniji te dni prvo ameriško pošiljko premoga v količini 10 tisoč ton. Ta premog je v glavnem namenjen gospodinjstvu. Dosedaj je uvozila Velika Britanija letos okrog 766.000 ton premoga, in sicer iz Francije, Zahodne Nemčije, Posarja in Poljske.

Velika Britanija — Japonska. Zastopnik japonskega trgovskega ministrstva je izjavil, da bo med trgovinskimi razgovori, ki naj bi se začeli prihodnji mesec v Londonu, Japonska verjetno zahtevala zmanjšanje uvoznih dovoljenj za japonske izdelke na tržišča šterlinškega področja. V teh razgovorih bodo obravnavali tudi napredek, ki je bil storjen po podpisu britansko — japonskega plačilnega sporazuma iz letošnjega januarja.

Trgovina Velika Britanija — Madžarska. Kakor poročata britansko finančno ministrstvo, sta sklenili Velika Britanija in Madžarska trgovinski sporazum z veljavnostjo 12 mesecev in začetkom 1. septembra letos. — Sporazum predvideva blagovno izmenjavo v znesku 5 milijonov funtov v obe smeri. Britanija bo izvažala tkanine iz rajona, farmacevtske izdelke, ploščino in električno opremo, Madžarska pa v glavnem paradižnikovo mezo, jajca, konzervirano meso, štetine in razne druge končne izdelke.

Po izjavi zastopnika Mednarodnega monetarnega fonda je namen Velike Britanije, da izplača temu fondu v bližnji prihodnosti 112 milijonov dolarjev, pomemben korak na poti h konvertibilnosti funta. Isti zastopnik je izjavil, da gre v tem primeru za doslej največje izplačilo v zgodovini fonda in da predstavlja to plačilo nadaljnjo krepitev funta.

Zahteve izraelskih nacionalistov

Očitamje Vel. Britaniji in ZDA

Jeruzalem, 24. avgusta (AFP). Predstavnik izraelske nacionalistične stranke »Cheruth«, Beigin, je izjavil, da je Gaza oporišče za napad na Izrael. To oporišče je treba uničiti ali kakor koli odpraviti, da ne bo prišlo zaradi njega do nove vojne. Politični realizem zahteva od Izraela krajnje omejene vojaške operacije proti Egiptu, da ne bi »bile zamujene zadnje možnosti za preprečitev splošne vojne«. Prvak izraelske nacionalistične stranke očita vladama ZDA in Veliki Britanije, da tekmuje v svojem

podpiranju Egipta, kar utegne povzročiti novo vojno takoj, ko bo vsa sušna cona pod egiptovsko oblastjo. Beigin je tudi poudarjal, da je jamstvo ZDA, Velike Britanije in Francije za obstoj dosedanjih arabsko-izraelskih mej samo na papirju.

Aman, 24. avg. (Reuter). Zvedelo se je, da bo šef komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini general Burns predložil arabskim državam nov načrt za zmanjšanje napetosti na izraelsko-arabskih mejah.

Skupina indijskih prostovoljcev, ki so nedavno korakali v portugalsko kolonijo v Indiji Goo. — Indijski ministrski predsednik Nehru je davil izjavil v parlamentu, da indijska vlada meni, da ne obstoja nevarnost agresije z omejeval portugalskih kolonij in da zato ne bo napravila nobenih izrednih korakov, da bi preprečila transport okrepitve v portugalske kolonije. niti za zaščito indijskih mej s temi kolonijami.

Kje naj bi stala prva slovenska sladkorna tovarna?

Misel na zgraditev sladkorne tovarne v Sloveniji ni nova. Porodila se je kmalu po osvoboditvi, v letih, ko smo začeli vnašati v okrajne servene plane tudi setev sladkorne pese. Upoštevali smo pedološke razmere, se je več in več sladkorne pese sejalo v pruijskem, ljutomerskem in murksoboskem okraju. Danes, ko je graditev sladkorne tovarne zopet, in to resno na dnevnem redu, je jasno, da je

Ormož — Dom Partizana

spričo izkušenj teh kratkih let o tem največ govora v teh okrajih.

Kje naj bi stala nova tovarna, seveda se ni določeno. Gre za dokaj kompliciran odločitev, saj je treba upoštevati nešteto pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, če hočemo, da bo obratovala tovarna vsestransko kar najbolj ekonomično. Razen površin, ki so posejane s peso in ki so nedvomno eden izmed glavnih pogojev, so tu še vprašanja prevozov premoza in apna, dalje vprašanje vode, delovne sile itd.

Upoštevali vse to, menijo nekateri, da bi prišel za lokacijo sladkorne tovarne še najbolj v poštev Ormož.

Prometno leži ta kraj nekako v središču, ki ga omejujejo skrajne železniške točke Pragersko-Kotoriba v smeri Zagreb-vzhod in Murska Sobotna-Ljutomer ter Varaždin-Ladanje in Ludbreg (v smeri sever-jug).

Sladkorna tovarna bi dnevno rabila okrog 40 ton premoza. Te potrebe bi z lahkoto kril komaj 10 km oddaljen rudnik lignita v Ladangu, katerega dnevna zmogljivost znaša 80 vagonov. Tudi gleda apna ne bi bilo težav: do Humna na vzhodu, kjer je apnen-

Kako je bilo z zastrupitvijo v Kopru

Sanitarni tehnik Hugo Rues, ki je bil Julija imel dežurno službo na higienski postaji v Koprju, ni dolgo razmišljal, ko je od šoferjev reševalnih avtomobilov zvedel, da tega dne kar naprej prihajajo iz Izole pri Kopru bolnišnično ljudi, ki tožijo o močnih krčih v trebuhu, glavobolu in ki bruhaajo. Nenuodoma se je podal v bolnišnico in zvedel, da so vsi ti oboleli ljudje jedli torte. Ko so mu to povedali, ni zdravniki, ki zadevo prijaviše sekretariatu za notranje zadeve v Koprju, s pomočjo katerega je zagledal vse torte in pogodne slaščice v Izoli, Piranu in Koprju ne glede na to, kje in kdo jih je pekli. Zasečene torte je dal takoj v hladilnico v neko koprsko mlekarico, izbral vzorce in jih poslal Centralnemu higienskem zavodu v Ljubljano v kemično in bakteriološko analizo. Pri eni izmed s tortami zastrupljenih bolnic je našel ostanek kremovne rezine (kremšnite) in tudi tega poslal v analizo. Ta bolnica, mati petih otrok, je za svojega bolnega otroka kupila kremovne rezine. Ker jih otrok ni hotel jesti je slaščičarica zdravnika otrokoma in kočark tudi sama zavela. Kmalu po zavžitih kremovnih rezinah so odpeljali njo in oba njena otroka v bolnišnico.

Belokranjski muzej v novih prostorih

V začetku maja letos se je iz metliškega gradu izselil dijaški internat, v izpraznjene prostore pa se je vselil Belokranjski muzej. Ves trakt, ki je bil določen zanj, je bilo treba temeljito restavrirati. Stara nepraktična okna so bila zamenjana z novimi. Vsa električna inštalaterska, ključavnarska, pleškarska in ostala dela so se zavlekla prav do 20. julija.

V obliki prvih razstavnih dvorana so bile nameščene zbirke iz narodnoosvobodilne vojne s svojim dokumentarnim gradivom, ki se še vedno izpolnjuje, in so ene izmed najbolj pestrih in bogatih.

V tretji najboljše dvorani je dobila svoj prostor belokranjska etnografija, vendar pa je ta prostor dosti premejen, saj sta dve tretjini etnografskih predmetov ostali še v skladiščih. Prav tako je še sedaj ohranjena v skladiščih vsa kulturno-zgodovinska zbirka, razen redkih predmetov, ki so dobili svoj prostor na muzejskih hodnikih, arheološka pa je še nadalje ostala v prostorih bivše Martinove cerkve.

Tako je Belokranjski muzej po treh letih svojega obstoja prišel do prvih definitivnih razstavnih prostorov. To je šele začetek. Ko se bosta v prihodnjih letih izselila še nižja gimnazija in okrajno sodišče, bodo odprte nove možnosti za nadaljnji razvoj muzeja.

Prvi korak je bil uspešno

ka za lep čas, je v zračni črti komaj okrog 4 km.

Končno je v Ormožu tudi dovolj vode, saj teče mimo Drava. Voda je namreč v proizvodnji sladkorja izredno velikega pomena.

Da je lega Ormoža za gradnjo sladkorne tovarne zelo pripravna, pa dokazujejo še drugi premisleki. Kakor znano, imamo pri proizvodnji sladkorja dva stranska

kmalu ustvarjeni pogoji za pomembno povečanje stalaža živine. Izrazi optimizmi trdijo celo, da bi v novih pogojih vsak kmet na tamkajšnjem področju lahko redil eno do dve kravi več, kakor jih redi danes. Tako bi bilo zopet več naravnega gnoja, kakor ga je danes; s tem bi bili donosi boljši itd., itd. Res redko naletimo, da bi življenje samo tako očitno in vsestransko potrejevalo medsebojno povezanost vseh življenjskih pojavov, kakor to vidimo v primeru razmišljanja o kraju, ki bi bil za gradnjo sladkorne tovarne najbolj primeren.

Nekateri, ki gledajo predvsem na problem zaposlitve ljudi, pa se zelo zavzemajo za Mursko Sobotu. Kakor je jasno, da se Murska Sobotna kot kraj, ki bi morda res tudi prišel v poštev za zgraditev sladkorne tovarne, ne more kosati z Ormožem glede prometnih ugodnosti, tako smemo reči tudi glede delovne sile, da sladkorna tovarna tega problema ne bi rešila. Takšne tovarne so sezonska podjetja, ki delajo štiri do pet mesecev na leto in ravno ta okoliščina je zopet zelo ugodna za Ormož. Tu so opekarne, ki so tudi sezonske, le da se njihovo delo neha, ko sladkorna tovarna

Spomenik na najlepšem delu Pokljuke

Od 18. do 20. decembra 1943 je bila na poti s Primorske čez Bohinj na Pokljuko večja skupina partizanov. V tej skupini so bili večina novinci, ki še niso bili vajeni orožja in borb. V noči od 19. na 20. decembra so odšli z Bohinjske Češnjice in so šele v jutranjih urah vsi zmučeni in premraženi prispeli na Pokljuko, kjer so se začasnó nastanili v pensionatu »Pokljuka«, katerega lastnik je bil Leopold Pernuš z Bleda. Do skrajnosti utrjevanji so polegali po posteljah in po tleh ter zaspali, zunaj pa so pustili stražarja.

Isti dan okrog 10.30 ure dopolne pa je prišel na Pokljuko z Bohinjske Bele, oddelka nemških vojakov, ki so nameravali na planini za Javornikom preizkušati metalec min. Stražar, ki je nemške vojake prepozno opazil, je hitel buditi speče partizane in s tem opozoril na sebe Nemce, ki so poslopile hitro obkoliti, zastražili vse izhode in začeli skozi okna streljati na partizane, ki so se skušali prebiti, a so vsi padli že pri vratih. Nemci so nato zažgali tudi poslopje.

Po podatkih domačinov je padlo okrog 70 partizanov. Od teh so jih domačini s Koprivnika 34 prepelejali na Dumljnov rovt, kjer so jim uredili skupno grobišče in ga pokrili z venci. Pet borcev je bilo pokopanih na Poljani, štirje pri Humekovi bajti, šest na Ješ. prenovem rovtu, nekaj pa jih je ostalo pod ruševinami pogorelega poslopja.

Pred petimi leti so izkopali in prepelejali smrtne ostanke vseh partizanov na Grič, kakih 30 metrov nad pogorelim poslopjem, kjer so jim med mladim smrčevjem uredili za silno skupno grobišče.

Letos pa je Zveza borcev NOV Slovenije začela akcijo, da postavijo padlim borcem na Pokljuki dostojen spomenik. Osnutek za spomenik je izde-

še začno. Večji del potrebne delovne sile bi tedaj ormoška sladkorna tovarna lahko vzela kar iz opekarn, s čimer bi omogočili lepemu številu ljudi stalno zaposlitev.

Da bi mogla nova sladkorna tovarna redno in rentabilno obratovati, bi bilo treba posejati s peso na tem področju 6000 ha. Od tega bi dobili v Prekmurju 2000 ha, v ljutomerskem okraju 1000 ha in v pruijskem okraju 2000 ha; ostalo (1000 ha) bi dala bližnja sosedna Hrvaška. Anкета med kmeti, ki jo je glede tega izvedel na hitro roko v svojem okraju OLO Pruij, sicer menda ni dala zaželenih rezultatov, vendar podarjajo, da je razlog za to dejstvo, da ni kmetom nihče dovolj predočil, za kaj gre. Kmetje so namreč menili, da je zanje že nepreklicna obveza, če zapisejo, koliko zemlje bi bili voljni posejati s peso. Zato so vpisovali mnogo manj, kakor bi sicer, če bi točno vedeli, kako in kaj. Da je to res, dokazujejo živahne razprave o sladkorni tovarni in sejanje pesi v tem okraju, odkar ljudje vedo, da pri tem ne gre več samo za dvomljiv načrt, temveč za nekaj, kar naj bi se začelo urediti čim prej.

Spomenik na najlepšem delu Pokljuke

lal ing. arh. Ravnikar iz Ljubljane. Pred spomenikom bo okrog 15 m dolgo in 5 m široko grobišče obdano z obdelanim kamenjem, v neposredni bližini grobišča in spomenika pa bodo uredili tri gredece (alpinete), na katerih bodo zasejali planinsko cvetje. Od vznožja do spomenika pa bodo uredili široko stopnišče, ki bo v skladu s spomenikom, grobiščem in okolic.

Tudi temelje nekdanjega pensionata »Pokljuka« bodo na novo izkopali in tloris poslopja lepo izravnali, na zahodnem zidu poslopja pa bodo vklesali primerno posvetilo padlim. Terenska dela izvršuje Gradbeno podjetje »Gorenjce« Radovljica.

Spomenik bo stal na najlepšem delu zelene Pokljuke. Od tam je lep razgled na veličastno panoramo Triglavskega pogorja, Tujcem, ki prihajajo kot ta planinski predel sveta, bo ta spomenik pričal o hvaležnosti in pieteti našega ljudstva do borcev, ki so darovali svoja življenja za našo skupno stvar.

Matija Sušnik

KULTURNI RAZGLEDI

85-letnica AVGUSTE DANILOVE

Zivljenjsko slavo, ki ga praznuje Avgusta Cerar-Danilove, je nekaj posebnega: življenjska 85-letnica pomeni še itak redko doseženo starostno mejo, še zlasti pa pomeni to posebno slavo slovensko igralko, med katerimi še ni bilo davno nobeni doseči v takih okoliščinah in po takih igralskih uspehih, kakršne je dosegla prav ta, danes najstarejša slovenska dramska igralka.

Zivljenje Avguste Danilo ve je bilo tako povezano z usodo in zgodovino slovenskega gledališča, da ji daje še prav zato svoj poseben pomen in radostno doživetje. Ko je komaj dobro presegla šeststaj let svojega življenja, je leta 1886 prejela nastopila v starem gledališču na Kongresnem trgu, ki je že naslednje leto pogorelo in s tem vstopila v ansambel slovenskega gledališča, ki ga je z mluko

ga orožja narodne samoobrambe mimo priložnostnega zabavnega torišča meščanstva razvilo v ljudsko igralsko ustanovo s posebnimi umetniškimi nalogami in uspehi. Avgusta Danilove je polagala temelje temu razvoju, ko je sledila ključ v svoji notranjosti, da se preda igralstvu, ko je stopila v uk v domačo dramatično šolo pod vodstvom Ignacija Borštnika in ko je nastopila z velikimi težavami povezano pot igralske samoizobrazbe. Če so ji omejene razmere komaj omogočile obisk v tistem času pomembnega gledališkega središča Dunaja, ji zato njen igralski temperament ni branil predora v bistvo igralskega umetniškega izraza, da si ga pribori z lastno prirodno stjo, temeljitostjo in svojevrstno okretnostjo.

Igralsko umetniško je zato sodelovanje Avguste Danilo ve v slovenskem gledališču menilo zanj vzpon od vlog navik in sentimentalnih do globljih karakternih in tragičnih vlog, upoštevajoč pri tem vsa skalo igralskih likov od salom-

skih dam do kmetice, prenekajkrat tako zelo pomembnih za posamezna razvojna obdobja slovenskega gledališča. Slogovno je prehajala njema igra od nadebudnega meščanskega patosa v realizem kot podlago najpomembnejših uspehov našega gledališča. Kot režiserka in večletna vzgojiteljica našega igralskega naraščaja v Ljubljani, Trstu in Ameriki pa je pripravila slovenskemu gledališču mnogovrstne sodelavce, med katerimi niso najzadnjih mest zavzele hčerke Vera in Mira ob sodelovanju Silve. Kakor je pomembno njeno igralstvo, važno njeno gledališko voditeljstvo (Trst in Cleveland), je zlasti neoporečno njeno vzgojiteljstvo.

Tako je Avgusta Danilove povezala najstarejšo dobo našega poklicnega igralstva s sodobnim slovenskim igralstvom, ko je doživela pri polni moči šestdesetletnico našega poklicnega gledališča, ustanovitev radijskih oddaj in začetek slovenskega umetniškega filma.

Janko Traven

film SKEGA PLATNA

Otroci Evrope

In spet gledamo dober, kvaliteten film, tako da se človek kar čudi, odkod namkrat tolikšno število dobrih filmov na naših filmskih platnih.

Otroške Evrope so skupno z ameriško filmsko družbo MGM posneli Švicarji. Čas dogajanja: prvi dnevi po zlomu nacistične Nemčije, katere tla, razvaline in pokrajina je dala tudi kraj za dogajanje tega filma. In vsebinsko? Pretrpeliška problematika tisočih otrok vseh evropskih naci, ki so jih hitlerjevski rablji odvlekli iz domov, odtrgali od roditeljev in jih vlačili od koncentracijskega taborišča do taborišča. In morala filma? Pretresljivo, naravnost grozoten in obtožujoč dokument skrajne nečlovečnosti fašističnih krvnikov, pošastni krink in nema obtožba ubogih otrok Evrope, ki so jih nacisti sadistično prepletaji prav tistega, kar je v slovenskem življenju najlepše in najdragocenejše: detinstva, mladosti in materinske, družinske ljubezni in neznosti.

Film »Otroci Evrope« je zgodba o teh bednih malih preganjanih in brezdomcih, ki se prepleta z zgodbo malega praškega dečka Karla Malika, ki po številnih peripetijah končno le najde svoje mater, od katere so ga ločili še

v taborišču. Vloga Karla Malika je čudovito impresivno odigrana, z globokim čutom za psihologijo otroške duše, z naravnost posastnik realizmom, kar je vsekakor največja zasluga znamenitega filmskega režiserja Freda Zinnemann (gledali smo tudi njegov film »Tereza«). V ostalih vlogah nastopajo prav tako znani igralci, kot Montgomery Clift in češka igralka Jarmila Novotna. »Otroci Evrope« so v zadnji konsekvenci filma, ki nam skoraj z dokumentarnim prikazovanjem bodisi dogajanja samega, ali pa s pretresljivo slikovno simfonijo ruševin in podrtih Nemčije ter s tem šilmungo poražene Nemčije same, pripoveduje o naporih zavaznikov in UNRE, da bi iz taborišč in otrokoma čimprej našli bodisi njihove starše, če pa ten ne, pa jim vrnil in nudili vsaj odblesek detinstva, ljubezni in topline. Režiserju Zinnemannu ga je ikratli s tem filmom uspele tudi odlično izpreplesti pravo dokumentarnost tega filma s čisto filmsko umetniško fabulo in realizacijo.

Dobro je, da gledamo zdaj ta film, dobro zato, ker nas spet in spet prepričljivo in tragično opozarja na one strašne dni, ki jih danes včasih le tako preradi pozabljamo. Film je nabavilo podjetje »Morava« iz Beograda in ga vrte v letnem kinu Tabor. D. Z.

Z AVTOBUSOM NA MANGART

NEPOZABNI VTISI

na jug in v breg na Vršič. Prvič sem res pravilno užival lepo tega krasnega dela same domovine. (Predlanskim sem rišil v breg kolo in tiščal me je nahrbtnik, tako da je pošteno »švic dol kapal« — kot pravi knapovska pesem). Tokrat smo si pa utegnili vse brez napora ogledati. Kar hitro smo bili na sedlu, kjer se nam je odprl edinstven razgled v Trento in v dolino Soče. Obiskali smo novo Poštarsko kodo (1750 m), ki leži visoko nad prelazom. Nato je avto počasi lezel po številnih serpentinah v Trento. Pod serpentinami, Kugyjev spomenik. Lep je, dostojna zahvala velikemu prijatelju naših gor. Le podstavek je žel splošno kritiko, preveč izumetničen, kamje neseški je. Izvir Soče, lep, kot vedno, le »buffet« res ni bilo treba postaviti tako blizu! Nekaj minut vožnje, pa smo ustavili pri alpskem botanškem vrtu »Juliana«. Zal je cvetelo le malo, spomladi pa mora biti krasota. Kratek ogled modernih Kraljevih fresk v starinski cerkvi, pa naprej, mimo Doma Zlatorog in hotela na Logu, po dolini Soče. Skozi vas Soča in Kal, že se odpre pogled na obmejni Kanin, pred nami je Bovec. Dobili smo ključ od sobe, malo »restavrirali«, malo balincaja, pa je vodja že klical k večerji. V prepričanju, da bo jutri krasen dan, smo šli spat.

Ob pol petih sem se zbudil: lilo je kot iz škafa! Vodja nas je tolažil: bo že boljše, počakajmo! Odrinili smo ob sedmih, dež je bil vztrajno in temeljito. Mimo trdnjave Kluze je šlo po dolini Koritnice na sever skozi Spodnji in Gornji Log in naprej, vedno višje in višje. Odprel, široka cesta je dobro zavarovana, avto pa je brnel enakomerno in zanesljivo. Cesta se zasuče proti zapadu, vzpenja se skozi samotno vas Strmec — »vas vdova«, kakor ji pravijo. Naprej, navzgor! Križišče. Kam? Na levo proti sedlu Predel, ali na desno, na Mangart? Dežuje še vedno, vseeno se odločimo: naprej, na Mangart! Tabla kaže: 12 km. Na zamejljevidu je značne urte le 4 km, vse drugo so serpentine in kakšne! V 12 km se

Popoldne krenemo ob Soči nizdol. Poča je mlečna od nalivov. Pod Celom ustavimo, čez stene pada slap, zgoraj opek, spodaj bučen in širok, kot slap Savice. To je Boka, ki jo navadno komaj opazijo. Naprej skozi Zago, Srpenico in Trnovo, bližajo se Kobaridu — krasen kraj, križišče cest: na zapad proti nesrečni Borjani, na vzhod se vijejo ključki skozi Drežnico, na Ravne. Se Milnsko in Idroško, potem pa dolga pot ob Soči do Tolmina. Lepa, rodovitna dolina, koruza in krompir kažejo dobro.

Cez Sočo v Tolmin, kjer je krajši postanek. Malo prestopimo in se ogledujemo. Spominjska plošča: osem imen, med njimi dvoje deklet, »V spomin onim, ki so jih tu mučili in ubili«. Deset let je tega, že in komaj. Zive slike vstajajo v spomin na nikoli pozabljene dni.

Znova na pot, modro jezero, neverjetno modro in mirno umetno jezero hidro-centrale. Skozi Most na Soči, naprej navzgor ob Idriji. Lepa polja, visoka koruza, sadovnjaki, toda vedno manj polj je, godovji pritiskejajo z leve in desne. Avto hiti, sofer kaže, da zna tudi drugo muziko. In spet opažamo: Nikjer ni ljudi, ni vasi, niti posameznih hiš. 45 km je dolga pot od Tolmina do Idrije in mislim, da nisem videl ne ene vasi, razen nekaj hiš v začetku. Sele Spodnja Idrija je sprememba. Tu je bil predviden krajši odhiti in ogled mesta. Nato je že spet zabrel motor in potegnili smo proti Logatcu. V Ljubljano smo prispeli polni nepozabnih vtisov.

Ko razmišljam o tem potovanju, sem trdno odločen, da obiščem Mangart zopet prihodnje leto, verjetno pa spodobno peš, vsaj navzdol grede. Videl sem tudi potrebne dopolnitve: Enosternost poti mora biti točno zagotovljena s primernimi naplasi. Zavarovanja ovinkov s kamni in ograjo so vsekakor potrebna. Ob razcepju cest pred Predlom bi morala biti kontrolna postaja zaradi evidence vozil. Na sedlu pa bi bilo potrebno, da bi čim prej zgradili vsaj majhna, zavetišča, da zbrede moč in si skušajo čaj pred vzponom na ta veličastni vrh. V. F.

Pogled na Mangart (levo) in Jalovec (desno)

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnan Rawlingsove — Riše Miki Muster

223.

Jody je vedel, kje je Varušček hranil koruzo in orehe za svojo malo družinico. Najprej je živali nakrmil, nato pa jim je nanosil še vode. Medvedku je pomolil roko, ta pa se je oklenil z vsemi štirimi in hvaležno zacvilil. A Jody se je le raztreseno igral z živalmi. Kaj bo zdaj z njimi, ko so izgubile svojega gospodarja? Nenadoma je prišel iz gozda rakun. Spoznal je dečka, se mu vzpel na rame in mu začel s svojimi dolgimi, rokam podobnimi krepilji mrsiti lase. Ob tem se je Jodyja polotilo tako koprcenje po Varuščku, da se je strmo vrgel na tla in se z nogami zaril v pesek.

224.

Bolečina je počasi popustila, Jody je vstal in počikal svojega srnjačka. Legel je pod košat hrast in stisnil živalco k sebi. To je bila najbolj otipljiva tolažba. »Za vse Varuščkove živali te ne bi dal.« je zašepetal svojemu ljubljencu v uho. Vendar popoldneva ni in ni hotelo biti konec. Dečku je bilo, kakor da ima tu še neko dolžnost, a ni vedel, kaj naj bi bilo. Foresterji se niso menili za varil, vendar je čutil, da pričakujejo, da bo še ostal. Mati bo hudo ježna, če se ne vrne do večera. A nečesa je še čakal. Voščeno bleda podoba Varuščka ga je zadrževala.

225.

Ko se je začelo temniti, so prišli Foresterji iz hiše, da bi molče opravili najnujnejša dela. Iz dimnika se je pokadilo. Jody se je obrnil do Bucka, ki je pavkar gual govedo napajat. »Dal sem jesti medvedku, vericeri in drugim.« — »Saj,« je rekel Buck, »enkrat sem se danes že spomnil teh živali, pa sem precej spet čisto pozabil nanje.« — »Ali vam lahko kaj pomorem?« je vprašal Jody. — »Ni treba,« je menil Buck, »saj je dovolj delovnih rok pri hiši. A lahko bi šel malo v kuhinjo k materi. Podkuril bi ji v ognjišču, kot je to zmeraj delal Varušček.«

DNEVNE vesti

KOLENDAR
Sreda, 23. avgusta: Dragorad. Četrtek, 24. avgusta: Peruša.

Danes se spominjamo rojstva slovenskega kulturnega zgodovinarja, kritika in pisatelja Johanna Gottfrieda Herdera. Rodil se je na današnji dan leta 1744. Herder se je ukvarjal predvsem z lirsko poezijo. Zbiral ljudske pesmi vseh narodov in zahteval, da se treba umetno pesen preroditi na osnovi ljudske. Bil je začetnik nemške romantike. V delu »O filozofiji zgodovine« je napisal celo povzdevje tudi o slovenskih narodih, ki so jih dotlej zgodovinarji opisovali kot nekulturne in nesposobne za samostojno življenje. Herder je opozoril tudi na bogastvo slovenskih narodnih pesmi. S tem svojim pravilnim stališčem si je Herder pridobil slovenske pisce romantike, ki so težili za tem, da bi zbudili med avtohtonim ljudstvom narodni ponos in dostojno predstavitelj svetu svojemu kulturo. Pravi po zaslugi Herdera je tudi Evropa spoznala slovensko kulturo.

Leta 1819 je na današnji dan umrl nemški inženir James Watt, ki je izpopolnil parni stroj. Izum francoskega fizika Denisa Papina. Watt je izdelal prvi uporabni parni stroj in bil sustavnovitelj prve tovarne takih strojev v Angliji.

Leta 1822 je umrl na današnji dan znameniti nemški astronom Friedrich Wilhelm Hersehl, ki je med drugim odkril planet Uran in njegova dva meseca, zvezde dvojčka in ultradvoje žarke.

26. avgusta leta 1278 je v bitki pri Sulihi Krutihi na Moravskem polju Rudolf Habsburški prena-

Podjetje za PTT promet v Ljubljani obvešča svoje koristnike, da odpravlja pakete s svežim sadjem in zelenjavo s 50% popustom na pristojbini za težo. Ovojnila je lahko enostavna, brez plomb in pečatov.

Poslužuje se znižane tarife in pošilja sadje in zelenjavo s posredovanjem pošte.

Obveščamo vse dijakinje, ki so sprejete v Dom Anice Cernejeve, da bo znala mesečna oskrbnina 4000 din. Vpisovanje za gimnazijo bo 9. septembra od 9. do 14. ure, za učiteljsko šolo in ostale strokovne šole pa 13. in 14. septembra od 9. do 14. ure. — Uprava.

ZAHVALA
Za številne čestitke, ki sem jih prejel ob 50-letnici, se vsem prijateljem, znancem, pacientkam in pacientom iskreno zahvaljujem.

Primarij
Dr. Franc Brandstetter.

Nepoznani žrtvi fašističnega terorja PREGARČ VIDI, ki je po zaslugi domačih izdajalcev padla pod streli italijanskega fašističnega okupatorja, privedi delovni kolektiv tovarne »Saturus« na dan obletnice njene junaške smrti, dne 31. avgusta ob 11. uri dopoldne svečano žalno komemoracijo na dvorišču tovarne.

Vabimo njene sorodnike, znance in prijatelje ter množično organizacije, da se udeležijo te žalne svečanosti.

— Simfonična podr. »Saturus«.

PUTNIK v Ljubljani Vas vabi na avtobusni izlet v Split, od 9. do 18. septembra, združen z izletom na Hvar.

PUTNIK v Ljubljani organizira 29. avgusta tronedeljni avtobusni izlet na Plitvička jezera in Crnkvenico.

PUTNIK v Ljubljani organizira 2. septembra enajstrednjo avtobusno potovanje in Sarajevo, Dubrovnik, Split in Zadar. — Na razpolago je še nekaj mest.

Na vseli izletniških potovanjih lahko izkoristite ugodnosti znižane vožnje za letni odmor. Izkoristite ugodno priliko — JESSEN na JADRANU je najlepši!

RAZPIS
Komisija za imenovanje direktorjev pri OLO Soštanj razpisuje na podlagi 89. in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. l. FLRJ št. 51/53)

MESTO DIREKTORJA
Lesno industrijskega podjetja Nazarje v Nazarju.

Pogoji: godzarski inženir s strokovnim izpitom ali oseba z vsaj petletno prakso v lesni industriji. Ponudbe poslati do 20. 9. 1954 na tajništvo OLO Soštanj.

RAZPIS
Tehniška visoka šola v Ljubljani razpisuje na Fakulteti za rudarstvo in metalurgijo pri kateri za toplotno tehniško mesto laboranta.

Kandidati, ki morajo biti absolventi Tehniške srednje šole (kemski ali strojni odsek) ter imeti odslužen vojaški rok, pošljejo prošnje dekanatu Fakultete za rudarstvo in metalurgijo TVŠ, Ljubljana, Askerčeva cesta 32 v roku 14 dni po objavi tega razpisa.

RADIO
SPORED ZA SREDO
Poročila: 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.
5.00 — 7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (Pester glasbeni spored) vnes ob 5.30 — 5.40 Jutrarnja telovadba: 6.30 — 6.35 Radijski kolektor in prireditelji dneva: 7.00 Predigra: 7.05 Jutrarnji orkestralni spored — O. Nicolai: Vesele žene Windsorske, F. Mendelssohn: Pesem predic in glasba k godspojnje: 7.35 Zabavna glasba,

KINO

UNION: angleški barvni film »Vzpon na Everest«. Tednik. Predstava ob 18. in 20. ur.

KOMUN: amer. film »Vodnjak«. Tednik. Filmske nov. št. 34. Predstava ob 18. in 20. ur. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 14. ure dalje.

SLOGA: avstr. film »Jaz in moja žena«. Tednik. Predstava ob 18. in 20. ur. Ob 10 je matineja istega filma. Prodaja vstopnic za matinejo od 9 do 10, za popoldanske predstave pa od 14 dalje.

SOCA: avstr. film »Veliki gradnik«. Tednik. Predstava ob 18 in 20. ur. Prodaja vstopnic od 18 dalje.

Danes zadnjikrat!
V KINO »LABOR«: švic. film »Otroci Evrope«. Tednik. Predstava ob 20. uri.

V KINO »JLA«: angl. film »Berlinska povest«. Tednik. Predstava ob 20. ur.

V KINO »BEZIGRAD«: angleški film »Berlinska povest«. Tednik. Predstava ob 20. ur. Prodaja vstopnic v vseh treh letnih kinematografih uro pred pričetkom predstave.

JAVNOST OBVEŠČAMO: da bomo predvajali v kinu Union film »V vrtincu« dne 5. sept. LJUDSKA UNIVERZA SINDIKATA DOZ, Miklošičeva 19 predvaja za zamudnike amer. dokumentarni film »Zakaj smo se borili? III. in IV. del (Delo in vlada) in Bitka za Britanijo. Predstavi ob 18 in 20 ur. — Vstopnice od 17 ure dalje.

V četrtki isti program!
»SIVA«: italijanski film »Kri-vična sodba« ob 18, 19 in 20. ur. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

V četrtki isti program!
»TRIGLAV«: ameriški barvni film »Križnično življenje« Walterja Matyja. V tednik. Predstava ob 18 in 20. ur. Prodaja vstopnic od 17 dalje.

V četrtki isti program, zadnjikrat!
»LITOSTROJ«: angleški film »Kamni«. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

V četrtki isti program, zadnjikrat!
»VEVCE«: angleški film »Večna nevesta«.

V četrtki isti program!
»JARSE INDUPLATI«: angleški film »Mandy«. Ob 20. ur.

V četrtki isti program!
»ZADOBROVA«: francoski film »Gospod Hulot na počitnicah«. Kamni. ameriški barvni film »Dvojbi s srebnim potokom«. V četrtki isti program!

»DOMZALE«: ameriški barvni film »Veliki Caruso«. V četrtki isti program!

»KAMNI«: ameriški barvni film »Dvojbi s srebnim potokom«. V četrtki isti program!

»CELJE«: »UNION«: jugoslovansko-avstrijski film »Poslednji most«, ob 18 in 20. ur.

V četrtki isti program!
»CELJE «DOM«: ameriški film »Samo naša«, ob 18.15.

V četrtki isti program!
»CELJE« — »LETNI«: ameriški film »Samo naša«, ob 18.15.

V četrtki isti program!
»BLED«: angleški film »Zlata mrzlica«. Kamni. ob 20. ur.

V četrtki isti program!
»KRANJ« »STORČI«: švedski film »Zaradi moje ljubezni«, ob 18 in 20. ur.

»KRANJ« »LETNI«: angleški film »V seni mrtnih«, ob 20. ur.

V četrtki isti program!
»KRANJ« »SVOBODA«: švedski film »Zaradi moje ljubezni«, ob 18. ur.

JESENICE »RADIO«: ameriški barvni film »Viharni zaliv«, ob 18 in 20. ur.

V četrtki isti program!
JESENICE »PLAVZ«: švedski film »Dobri vojak Bume«, ob 20. ur.

ŠE NEKAJ... »

Nepopoljšljiva tatica
50-letna Matilda Hladnik, doma iz Maribora, je prestala 1 leto in 9 mesecev strogega zaporu v KPD v Brestanici. To kazeno je prejel zaradi raznih tatvin, ki jih je izvršila v Mariboru. Ko je prišla na prostost, se je naselila v Celju, kjer je tatvine nadaljevala. Najprej je kot raznašalka pri nekem dnevniku poneverila 4284 dolarjev, nato pa izvršila še dve tatvine. Junija letos je sestala z vinjenem J. S. v Celju. Vzela mu je listnico z okrog 7700 dinarjev gotovine in razne 15štine. Za tatniško početje jo je okrogno sodišče v Celju obsodilo na 1 leto in 3 mesece strogega zaporu.

M. C.

Dva obojerna dolgorpneža
25-letni rudar Franc Pesko iz Zabukovca je 1. maja letos iz hodnika gostilne Virant v Zalcu vzela Mariji Zupanc okrog 15.000 din vredno žensko kolo. Obojerna je bil na 4 mesece zaporu. — 26-letni Jože Vrelnik je bil pred gostilno Lavrič na Teharju z nekakega koleca ukradel 4000 dinarjev vreden dežni plašč. Obojerna je bil na 3 mesece zaporu. M. C.

Sostanovanje je okradel
Meseca aprila je v stanovanjski hiški podjetja »Beton« v Zagorju vel delavec Jernej Petrač, stanujoč v Zagorju — Polje št. 7, svojemu sostanovalcu iz omare suktnjo rjave barve, vredno 4000 din, iz drugega suknjica pa dežnik z 2000 din gotovine in osebnimi listinami. Po tatvini je opredeloval z vlakom, vendar so ga organi LM kmalu izsledili.

ŠOLSTVO

Društvo za varilno tehniko LRS razpisuje za II. polletje 1954 naslednje varilske tečaje v društvenih varilskih šolah v Ljubljani in v Mariboru.

Tečaji v Ljubljani

Tek. št.	Oznaka	Cas	Vrsta tečaja
1.	E-26	1. 10.—21. 10. 1954	osnovni tečaj za obločno varjenje nadaljevalni tečaj za obločno varjenje z zaključnim izpitom osnovni tečaj za plamensko varjenje
2.	E-28	4. 11.—25. 11. 1954	nadaljevalni tečaj za plamensko varjenje z zaključnim izpitom specialni tečaj za industrijske parne kotle
3.	A-14	8. 10.—21. 10. 1954	specialni tečaj za plamensko in obločno varjenje cevi
4.	A-15	4. 11.—18. 11. 1954	osnovni tečaj za obločno varjenje osnovni tečaj za plamensko varjenje
5.	S-8	7. 12.—21. 12. 1954	nadaljevalni tečaj za obločno varjenje z zaključnim izpitom specialni tečaj za legirana jekla in navorjenje
6.	S-10	20. 1.—3. 2. 1955	specialni tečaj za ojnice in spojnice železniških vozil specialni tečaj za aluminij (plamensko in obločno varjenje)

Tečaji v Mariboru

Tek. št.	Oznaka	Cas	Vrsta tečaja
1.	E-25	31. 8.—21. 9. 1954	osnovni tečaj za obločno varjenje osnovni tečaj za plamensko varjenje
2.	A-13	28. 9.—12. 10. 1954	nadaljevalni tečaj za obločno varjenje z zaključnim izpitom specialni tečaj za legirana jekla in navorjenje
3.	E-27	19. 10.— 9. 11. 1954	osnovni tečaj za obločno varjenje osnovni tečaj za plamensko varjenje
4.	A-16	16. 11.—30. 11. 1954	nadaljevalni tečaj za plamensko varjenje z zaključnim izpitom specialni tečaj za legirana jekla in navorjenje
5.	S-6	15. 10.—29. 10. 1954	specialni tečaj za ojnice in spojnice železniških vozil specialni tečaj za aluminij (plamensko in obločno varjenje)
6.	S-7	7. 11.—21. 12. 1954	osnovni tečaj za obločno varjenje osnovni tečaj za plamensko varjenje
7.	S-9	4. 1.—18. 1. 1955	nadaljevalni tečaj za obločno varjenje z zaključnim izpitom specialni tečaj za legirana jekla in navorjenje

Prijave in informacije — Ljubljana: Društvo za varilno tehniko LRS, Ljubljana, Erjavčeva cesta 11, tel. št. 22-318.
Informacije — Maribor: Društvena varilska šola Maribor, Kneza Kocjca št. 14, telefon 21-06.

UMRLI
Preminil je predragi oče, mož **JOZE RAZBORSEK** kovinostrojar v pokolu. V globoki žalosti: žena Antonija, sinova: Jože in Stanko, Jožica, Berta in vnuki. Preboid, 22. 8. 1954.

ZAHVALE
Ob bridki izgubi našega, nena-domestjivega sina **JOZETA GODEC** izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, domodom, zlasti Letoncem in Cevnolcem, kolektivno »Litostroj«, »Izolirke«, pevcem, ter vsem, ki so z nami sočustvovali, ga sprenili na njegovi zadnji poti in obusili v njega pretrano, kristo s cvetjem prav prisrčno zahvalo. Družina Godec.

MALI OCLASI
»RASIČA«, tovarna šipka in pletilnih, Gmeljine pri Ljubljani sprejme: več valjen za pletilstvo, manjše delavke za prireditelj v pletilski stroki, dve previjalki, prične in izučene šilvilke. Prednost imajo osebe, ki stanujejo v bližini tovarne. Prijemki po tarifnem pravilniku, nastop službe takoj. 13353-1

DVA KLJUČAVNICARJA, samska, z daljšo prakso, dobila službo takoj v tovarni športnega orodja »Elan«, Begunje pri Lescah. 13579-1

KMETIJSKO GOSPODARSTVO
Crnci Apače sprejme kmetijskega delovodjo za rastlinsko proizvodnjo s takojšnjim nastopom. Pogoji: kmetijski tehnik z najmanj 3-letno prakso ali absolutno nižje kmetijske šole z najmanj 6-letno prakso. 13731-1

MESTNO GLEDALIŠČE v Ljubljani potrebuje več statistov moških. Interesenti naj se javijo v četrtki, 26. avgusta ob 20. uri v gledališču. 13740-1

ABSOLVEN »KA Ekonomске srednje šole z 2-letno prakso želi sprejeti službo. Nastop službe po dogovoru. Naslov v ogl. oddelku. 13748-1

SPOLSNA BOLNIŠNICA V CELJU

sprejme:

1 farmaceuta za bolnišnično lekarno (lahko začetnik);
3 zdravnik sekundarje za dobo 3 let; 6 medicinskih sester; 20 bolničarjev - bolničark; 2 rentgenska tehnika; 1 elektrotehnik z dokončano srednjo šolo, ki bi se usposobil za popraviljanje rentgenskih in ostalih medicinskih naprav. — Prošnje za sprejme in službo je poslati na sekretariat Splošne bolnišnice v Celju. — Hrana v zavodu.

Centralna uprava »BOLNIC V KOPRU« razpisuje naslednja službena mesta za: **zdravnika kirurga** v BOLNICI IZOLA; **pogodbenega zdravnika sekundarja** ZA INTERNI, KIRURŠKI, PORODNIŠKI IN OTROŠKI ODDELEK ZA DOBO OD 1-3 LET Nastop službe 1. okt. 1954. **2 medicinski sestri** ZA INTER. ODDELEK V BOLNICI PIRAN IN V BOLNICI KOPER. Nastop službe takoj.

Obiščite

Mednarodni NOVOSADSKI SEJEM

25. IX. — 3. X. 1954. I.

na katerem sodeluje celotno kmetijstvo in industrija. — 25% popusta na železnici.

Komisija za imenovanje direktorjev pri Okrajnem ljudskem odboru Celje razpisuje na podlagi 89. in 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. l. FLRJ 51/53) **mesto direktorja Mizarstva Polzela.**

Ponudniki morajo imeti enega izmed naslednjih pogojev:

Da je industrijski tehnik enega stroke z najmanj 6-letno prakso, več vodenja podjetij ali mojster-mizar kot industrijski poslovodja z daljšo prakso v vodstvu podjetja lesno-industrijske stroke.

Za razpisano mesto je predvidena plača po tarifnem pravilniku.

Ponudbe je poslati Okrajnemu ljudskemu odboru Celje, komisiji za imenovanje direktorjev, s kratkim življenjepisom, najkasneje do 1. septembra 1954.

DELOVNI KOLEKTIV MESTNE KLAVNICE KRANJ

se pridružuje čestitkam ob prazniku »Stajerska v borbi«. — Pozdrave vsem udeležencem, še posebno pa borcem in borkam, ki so se borili v brigadah in odredih XIV. divizije.

Komisija za imenovanje direktorjev pri Okrajnem ljudskem odboru Celje razpisuje po 89. in 90. členu uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. l. FLRJ 51/53) **mesto direktorja Opekarne Ljubečna - Bukovžlak.**

Ponudniki morajo imeti enega izmed naslednjih pogojev:

1. Industrijski tehnik gradbene stroke z najmanj 10-letno prakso, več v vodstvu podjetij, s komercialno in finančno prakso. — 2. Ekonomist ali komercialist z najmanj 8 let prakse v podjetju, po možnosti v gradbeni stroki.

Za razpisano mesto je predvidena plača po tarifnem pravilniku.

Ponudbe je poslati Okrajnemu ljudskemu odboru Celje, komisiji za imenovanje direktorjev, s kratkim življenjepisom, najkasneje do 1. septembra 1954.

Lokovski kovinarji se vračajo k nakovalu

Kovaška zadruga v Lokovcu je letos začela po vzorci izdelovati prvotno izdelane stroje. To je bilo to pred več kot dvema stoletjema. Kot marsikje drugod po svetu, jih je k temu spodbudila potreba po postranskem izdelku. Svet tod je skalovit, prava kovaška pokrajina. Male njivice med kamniti ogradi rodijo le krompir in bob. Mleko enega ali dveh živinčev, ki jih redijo v hlevu, to je ves njihov skromni pridelek, ki zadostuje za preživljanje števili družin le za nekaj mesecev v letu. Tako so začeli moški kovati, žene in dekleta pa klekati in celo pri nakovalu si jih našel.

Pozimi, ko je zunaj na gosto snežilo, se je slišala skoraj iz sleherne hiše vsak dan pesem kovaškega kladiwa pink, pink, pinka plonka, plonk. Vsaka hiša je imela takorekvo svoj patent. Pri eni hiši so bili žebjarji, pri drugi družini so izdelovali svedre, o katerih so se pohvalno izražali zlasti solkanski mizarji. Na tretji domačiji so izdelovali znane lokovske žepne nože in »foučev« križca, drugod srpe in sekače in drugo kmečko orodje. Leta 1912 so ustanovili kovaško zadrugo in organizirali tudi skupno prodajo svojega blaga, za kar so imeli stalne odjemalce celo na Dunaju. Organizirali so tudi kulturno-prosvetno društvo »Kovaški odmev«. To vzajemno delo ter gospodarski in kulturni napredek jih je onemogočila fašistična Italija. Beda in pomanjkanje je začelo vse bolj priskrati v že tak gospodarsko pasivni kraj. Tako je dosti

Lokovčanov odšlo v svet s trebuhom za kruhom. Te delavce so posebno radi sprejemali k železnici, ker jih je narava v borbi za življenjski obstoj ustvarila pripravne za še tako težko delo. Z druga je prenehala delovati. Kovarji, ki so ostali doma, so spet vsak zase kovali in prodajali svojo robo največ na sejmu v Gorici in drugod po Primorskem.

Po osvoboditvi so se svoje domače obrti ponovno bolj živo oprijeli in spet organizirali Kovaško zadrugo v duhu današnjega časa in današnjih potreb. Moštiri kot so, so prva leta po osvoboditvi pričeli ročno izdelovati celo šivanke za šivalne stroje, lične kavne mlinčke iz medenastih tulcev granat in šrapnelov, ter jih mojstrsko gravirali z raznimi okraskimi motivi. Dobro so šli v promet tudi njihovi žepni noži z ročajem iz roževine, mesarski noži, kmečko orodje in podobno.

V Radgoni so prenovili kinodvorano

Ob prvem občinskem prazniku so v Gor. Radgoni prenovili tudi kinodvorano. Kupili so nove stole in moderno uredili notranjost. Vse to jih je veljalo nad milijon din. Tako je obsejano mestece spet nekaj pridobilo na svojem ugledu in prava škoda je, da v turističnem pogledu še vedno tako malo pomeni.

Velika Polana se pripravlja

V rojstnem kraju slovenskega pisatelja in akademika Miška Kranjca, v Veliki Polani se vneto in požrtovalno pripravljajo na proslavo 20-letnice Ljudske pravice in naprednega tiska. Marsikaj bodo uredili in popravili, da bo vas dobila čim lepši zunanji izgled. Elektrifikacijska dela z mrzlično naglico napredujejo. Ze septembra jih bo obiskala elektrika, tega meseca pa bodo tudi dokončno uredili poslopje zadružnega doma, ki bo lahko na dan proučeval sprejel na stotine udeležencev. Proslava bo trajala ves teden — od 26. septembra do 2. oktobra. V Veliki Polani bodo tokrat odprli razstavo NOB. Razstavljeno bo tudi gradivo, ki bo govorilo o razvoju občine in nastajanju Ljudske pravice. Domače umetniško društvo bo uprizorilo dramo »Kralj na Betajnovi,« v za-

Nova železniška postaja v Hrastju-Moti

Zadnje nedelje so v kraju blizu znanega radenskega železniškega postaja, Hrastju-Moti, slovensko odprli novo poslopje železniške postaje. Precejšen delež k temu uspehu so prispevali občani, ki so pomagali tudi pri popravilu krajevnih cest in poti, ki z vseh strani vodijo k postaji. Hkrati so dostojno proslavili tudi 20. obletnico Ljudske pravice. Slavnosti se je med drugimi gosti udeležil tudi zvezni poslanec Ivan Kreft. Poslopje je izročil svojemu namenu direktor JDZ tov. Lepin iz Ljubljane. V kulturnem programu so sodelovala domača in okoljska prosvetna društva. Novo postajno poslopje je velika pridobitev za prebivalstvo tega okoliša.

IZ CELJA

Na Babnem, v okolici mesta, je bil dan pogrebni goščak poslopje posestnika Hauptmanna. Gasilci so le prepredili, da se ogenj ni razširil na ostala poslopja. Škoda je ocenjena na okrog 200.000 din. Vzrok požara bo dognala preiskava. M. Č.

80 let gasilstva v Cezanjevcih

Ze leta 1874 so v Cezanjevcih pri Ljutomeru ustanovili gasilsko društvo, ki je štelo 22 članov. Takrat je bila večina hiš krita s slamo in požari so bili zelo pogosti, zato se je društvo v svojem poslanstvu kmalu uveljavilo. Brizgalo so dobili ob občine. V društvu je vladala stroga disciplina, ki je izločila nekatere onahiljive. Pred dnevi so Cezanjevčani slavili 80-letnico svojega gasilskega delovanja. Priredili so dostojno slavno. Najzaslužnejšim članom so bila izročena gasilska odlikovanja. L.

IZ MARIBORA

Dežurna lekarna v sredo, »Center«, Gosposka 12.

Umetnostna galerija — Razstava slikarstva in kiparstva v Mariboru od leta 1918 do danes. — Odprta dnevno od 9. do 16. ure v času do 29. t. m.

RADIO MARIBOR

5.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 8.10 Dovolna poročila; 8.30 prenos sporeda Radia Ljubljana; 9.00 Domača poročila in objave; 9.10 Veselje polke in valčkov; 12.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana od 24.00.

5.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 9.00 Domača poročila; 9.30 Slovenske narodne in priredbi Oskarja Deva poje Mariborski komorni zbor; 12.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 14.40 Lahko glasbo izvaja Mariborski zbor; 15.00 Glasbeni ansambel; 15.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana od 24.00.

KINO MARIBOR

PARTIZAN: mehiški film »Rio Escudido«.
URBAN: amer. barvni film »Lidija Bailey«.
POBREŽJE: jugoslovanski film »Bila sem močnejša«.
STUDENCI: amer. barv. film »Lidija Bailey«.

MURSKA SOBOTA

KINO »PARK«: ameriški film »Preobrat«.

PTUJ

MESTNI KINO: italijanski film »Vrag vzemi slavo«.

Polagoma pa se je pričela njihova proizvodnja zmanjševati. To blago so pričele ceneje izdelovati tovarne. Najprej so pričeli delo opuščati žebjarji, ki so izdelovali žebelje za »kospe« (cokle), ker take obutev z lesenimi podplatji ljudje v teh krajih ne nosijo več. Iz istih razlogov je morala opustiti proizvodnjo lesenih cokel tudi tovarna čevljar Mirnu, ki jo je pred leti uvedla za poukuznjo.

Sedaj so se žebjarji in drugi kovarji, izučeni v stroki, ki danes ni rentabilna, pričeli pod strokovnim vodstvom za serijsko delo v proizvodnji, za katero imajo zagotovljen trg. To so predvsem svedri, katerih mojstrovina je v tem, da najboljše kaljni, kar je umetnost, katere ne morejo niti moderne tovarne osvojiti. Navzlic skromni kovaški opreli jim izdelava takega svedra gre kar hitro izpod rok. Z nekaj udarci s kladivom izoblikujejo žareč kos jekla v majhen žebelček, nato ga spretno kot bi trto zvijal, zasučijo tam, kjer se sveder priostri, nato ga vkalijo in pribusijo in — sveder je gotov.

Polni najboljših vrisov smo se poslovili od teh delovnih ljudi, kovačev, ki bodo letos slavili 42-letnico ustanovitve kovaške zadruge, ki se ji obeta še boljša bodočnost. Rod kovinarjev v treh Lokovcih ne bo izumrl. Jp

Prekmurški akademiki v Dolnji Lendavi

Tudi Klub prekmurških akademikov slavi letos svojo dvajsetletnico. Na ta pomemben praznik, ki bo združen s proslavo naprednega tiska, se študentje vneto pripravljajo. Svoj prvi nastop so imeli v mestu jubilanta — »Ljudske pravice« — v Dolnji Lendavi. V dvoran »Nafte« je pred dnevi koncertiral njihov pevski zbor. Hvaležni poslušalci so nastopajoče toplo pozdravili.

V kratkem se bo tej pevski družini priključila še druga. Prekmurški študentje bodo šli z besedo, pesmijo in glasbo med Miškove ljudi in skupno z njimi proslavili pomemben slovenski praznik — 20-letnico Ljudske pravice.

NE VERJAMEJO MU ...

Šestindvajsetletni turški inženir Murat Güler je pred dnevi preplaval Rokavski preliv, in sicer kot prvi letošnji plavalec v 16 urah in 50 minutah. Na pot je šel s francoske obale in zlezel iz vode v Doverju. Angličje pravijo, da bo težko priznati ta Gülerjev uspeh, ker ni bilo nobenega neutralnega človeka, ki bi bil Turka videl priti iz morja. Čemu nasproti pa trdi vrodoljni prijatelj Calaisa, da je Güler popolnoma v redu preplaval preliv in mu delajo angleški dvomi krivico.

Güler medtem še vedno počiva zaradi velikih naporov. Kakor pravijo, je izgubil pri tem sprejehu celih 12 kg na teži. Preden je brez moči zaspal, je nogo povedati samo toliko, da je bil v morju od tritretar na sedem zjutraj do pol enajstih zvečer ter je na angleški strani zapustil mokri element v nekem zapuščenem zalivu, tako da ga nihče ni mogel videti.

POKALNO PVENSTVO SLOVENIJE V ODOBJKI NOVOMEŠKI ODOBJKARJI PRVI, RAVENSKI DRUGI

Novo mesto je bilo preteklo nedeljo prizorišče letošnjega pokalnega prvenstva Slovenije v odbojki. Kljub pomembnosti tega tekmovanja so se ga udeležila samo štiri moštva, in sicer AOK in ZOK iz Ljubljane, Fužinar iz Ravein in domači Partizan. Dogodek je bil tem pomembnejši zaradi tega, ker so bila s to priveditvijo odprta tudi nova odbojkarstva igrališča, s kakršnimi se lahko po naša le malo kateri kraj v Sloveniji. Tekmovanje, ki ga je otvoril predsednik Partizana tov. Colarič, je bilo združeno z majhno slovensko aktivno igrišče, trener in vzgojitelj mladih odbojkarjev v Novem mestu in na Dolenskem sploh, tov. Franc Pučko slavi leto 20-letnico udeleževanja v odbojki. Ob tem jubileju so mu čestitali predsednik Colarič, ki mu je izročil diplomu, zastopnik Odbojkarstva zveze Slovenije tov. Lavrič in igralci vseh nastopajočih ekip. Tudi šopkov cestpa ni manjkalo.

V sporedu sta se najprej srečali ekipi domačega Partizana in lanskega zmagačevalca ZOK Ljubljana, za njima pa AOK iz Ljubljane in Fužinar. Obe podelski moštvi sta Ljubljancem pripravili neprijetno presenečenje. Domači

Med tujimi avtomobilisti je precej zanimanja

Prizor z lanskega tekmovanja (Boh. Bistrica—Rovtariča)

Prizor z lanskega tekmovanja (Boh. Bistrica—Rovtariča)

Prizore za III. jugoslovansko alpsko vožnjo, ki bo 5. septembra, so v polnem teku. Uprava za ceste OLO Kranj urejuje s svojo gradbeno ekipo cesto preko Jelovice, in sicer iz Rovtariča v Rudno. Ta del proge je povzročil doslej največ skrbi avtomobilistom na

NOGOMETŠKI KRIMA SE PRIPRAVLJAJO

Ljubljana, 28. avg. Ze več kot mesec dni se Krimovski nogometški klub pripravlja na nastop na najstarejšega člana vestno pripravljajo na bližnje prvenstvo tekmovanje pod vodstvom bivšega ligaškega igralca Fajona. V zadnjem času so člani prvega moštva odigrali več tekem in dosegli tele rezultate: Krim : Graficar 7:2 in 6:2; Krim : Svoboda (Kočevje) 6:2 in Krim : Domžale 6:0. Danes so odigrali prijateljsko tekmo s Svobodo z Vlača in jo premagali 6:0. Gole so dali: Slapničar 2, Pokoven, Kastelic in Slavec 1 ter Burger Avstole. To je bil zadnji nastop Krima pred odhodom v Avstrijo, kamor odpotuje v petek 27. t. m. na turnejo z več tekami.

Tudi mladinci in pionirji so odigrali nekaj tekem. Mladinci Krima so igrali z Rudarjem iz Trbovelj neodločeno 1:1, premagali pa Odrad 5:0 in Svobodo 3:0, medtem ko so pionirji premagali Ljubljano z 2:1, z Domžalci pa so igrali neodločeno 6:0. (N. D.)

Hladno vreme

Bern, 24. avg. V mestu je vse živo atletov, pa tudi gledalcev, ki so prišli na veliko evropsko atletsko revijo. Skoraj vse ekipe so nameščene po mestu, samo nekoliko reprezentanc, med njimi tudi jugoslovanska, je nastajenih v velikem športnem centru Mackolenu pri Beru.

Vreme je precej hladno, vmes pa neprestano dežuje. Jugoslovanski atleti, ki so si danes ogledali stadion Neufeld, so se predhodno položili, ker je hladno in neprijetno vreme, saj je temperatura znašala komaj 10 stopinj.

AMSTERDAM, 24. avg. Jugoslovanska veslaška reprezentanca je prispela večerj semkal, da se udeležijo letošnjega evropskega prvenstva, ki bo trajalo od jutri do nedelje. Ker je tekmovalna proga tako ozka, da bodo mogli naenkrat tekmovali samo štirje čolni, so bile sinoči izklesane posamezne skupine, iz katerih se bodo zmagovalci kvalificirali neposredno v polfinala, ostali pa po posebnem ključu za še štiri udeležence v polfinalu.

Jugoslovanski čolni bodo po tem zrebu v prvih preskusnih nastopih takole: V I. skupini skupno z Anglijo, Finsko in Norveško; v DVOJKI BREZ KRMARJA: v II. skupini z Belgijo in Belgijo; v I. skupini s Francijo, Turčijo in ČSR; v DVOJKI KRMARJEM: v II. skupini s Švico, Holandsko in Nemčijo; v ČETVERCI BREZ KRMARJA: v IV. skupini s Turčijo, Poljsko in Nemčijo ter v OSMERCU: v II. skupini z Italijo, Egiptom in Francijo.

Naša plavalna reprezentanca in reprezentanca v waterpolu je danes odpotovala v Torino. Ker se tekovanje za evropsko prvenstvo začne šele prihodnjega nedeljo, bodo naši reprezentanti tedaj prosti dnevi izrabili še za treninge. Trener Grkinčič je pred odhodom izjavil, da naši waterpolisti letos nimajo močnejši za osvojitve prvega mesta, ker imajo v Madžarskih, Rusih, Italijanih in Holandskih premočne tekmece. Med igralci prisojta trener največ možnosti za uspeh Škanati in Esi Ligorio — Djurovič.

Prvaki Jugoslavije v balinanju so letos prvič postali štirje igralci »Tretjega maja« z Reke. Tudi drugo mesto so zasedli Rečani (Torpedo) pred Istrani in Slovenci.

lešpe priznanje njihoveму učitelju, obenem pa krepka spodbuda za nadaljnje prizadevanje na tem torišču.

DANES KLADIVAR: METALAC

Namesto Lokomotive, ki je odpovedala gostovanje v Celju, bo imelo nogometno moštvo Kladivarja danes za nasprotnika moštvo zagrebškega Metalca, ki se je letos uveljavilo v drugo zvezo. Na tekmo bo nastopila ekipa Kladivarja pred začetkom tekmovalnega prvenstva v hrvaško-slovenski ligi. Tekma se bo začela ob 17. uri. V predtekmi ob 15.30 uri se bosta pomerila Kladivar B ter Usnarj iz Soštanj. M. B.

Naše plavalna reprezentanca in reprezentanca v waterpolu je danes odpotovala v Torino. Ker se tekovanje za evropsko prvenstvo začne šele prihodnjega nedeljo, bodo naši reprezentanti tedaj prosti dnevi izrabili še za treninge. Trener Grkinčič je pred odhodom izjavil, da naši waterpolisti letos nimajo močnejši za osvojitve prvega mesta, ker imajo v Madžarskih, Rusih, Italijanih in Holandskih premočne tekmece. Med igralci prisojta trener največ možnosti za uspeh Škanati in Esi Ligorio — Djurovič.

Prvaki Jugoslavije v balinanju so letos prvič postali štirje igralci »Tretjega maja« z Reke. Tudi drugo mesto so zasedli Rečani (Torpedo) pred Istrani in Slovenci.

ZAGREBSKI VELESEJEM

od 3. do 14. septembra 1954. leta

Pregled gospodarskega razvoja Jugoslavije in mednarodni velesejem.

Sodelujejo razstavljavci iz 17 držav.

Popust za obisk: na železnici 25%, na ladjah 50%, na avioni 25%!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR GORJE PRI BLEDU

čestita vsem občanom

k prvemu občinskemu prazniku

28. avgusta 1954!

OB TEJ PRILUŽNOSTI VABI K SVEČANOSTI PREBIVALCE OBČINE, KAKOR VSE OSTALE, ZLASTI PA BORCE, KI JIH VEZE SPOMIN NA

»PARTIZANSKE GORJE«

Hrepenenje, ki je trepetalo v njegovih besedah, bi jo skoraj pripravilo do solz. A prisilila se je, da bi ostala mirna; negotovo je nadaljevala: »Morda, toda pri tem veliko tvegaš. Mladi ljudje so po navadi povezani v nepristopne skupine in ne marajo novince. Mimo tega si pa ti v občevanju s tujci sila plašen; in ljudje si boječnost pogostoma napač tolmačijo kot ošabnost. Se ena stvar je. Ti mladi ljudje bodo verjetno stari od dvajset do trideset let, ti pa jih še nimaš niti osemnajst. Morda jih ti ne boš razumel; oni pa za trdno ne bodo niti poskušali, da bi te razumeli.« Glas ji je zamrl v ročici prošnj.

»Vem, kaj misliš.« Njegove velike rjave oči so se napolnile s prekipevačo žalostjo. »Tudi jaz se bojim tega. Toda zmerom ne morem ostati doma in se skrivati svetu.«

Z rokami na hrbtu je profesor Léon Bonnat, hodeč med slikarskimi stojali, opravljal svoj tedenski inšpekcijski obhod ter se tu pa tam zaustavil, da bežno pogleda na platno kakega študenta.

»Portretiranje,« je predaval med svojim obhodom, obračajoč se na ves razred, »ni samo največji umetnostni izraz, marveč se, gledano s finančnega vidika, tudi najbolj izplača. Da pa postanete dobri portretisti, morate pomniti tale osnovna pravila: Če je vaš model človek dejanj — na primer general, industrijec ali državnik — ga naslikajte stojč, z namrščenim čelom. Dva prsta naj drži v žepu tolvonika, kakor Napoleón. Če je mislec — znanstvenik, pisatelj ali cerkveni dostojanstvenik, potlej naj sedi, si podpira z dlanjo podbradek ter zamisljeno gleda v daljavo. Za primer si vzemite moj portret kardinala Lavigerija.«

Henri je zaskrbljen sedel na nizkem zloziljivem stolčku in se ves tresel od strahu; vkekel je negotove poteze s čopičem,

žmerel v model na odru in ga s palcem meril. Kaj neki bo tokrat pripomnil Bonnat? Se bo mar togotil, ga zbadal in zasmehoval pred celim razredom, kot je to vedno počeljal?

»Vendar je v obeh primerih,« je nadaljeval akademik, ki je meril sobo po dolgem in počez, »tehnika ista. Najprej nanese postavo svojega modela na kvadratna polja, skrbno skicirajte njegove obrise in izdelajte prvta osenčenja z groborjavo barvo. Z groborjavo barvo — ste razumeli?«

Naposled je dospel do Henrijevega stojala in prekinil predavanje, da bi poškilil na njegovo platno. Pri tem se je venomer živčno čehljaj po svoji kozji bradi. Tišina, polna pričakovanja, je legla na ateljé. Zdaj se bo pričela tedenska zabavna točka...

»Ste mar takšen optimist, da si upate imenovati tale zmazek sliko?« je pričel Bonnat v rahlo ironičnem tonu. »Če tako mislite, vam moram povedati, da ste v zmoti.« Sledil je izbruh togote. »Veste, kako jaz pravim temu? Une cochonnerie!«

Med veselimi hihitanjem študentov je zadnje besede zarjovel Henriju v obraz. »Čemu neki še vedno prihajate sém?« je nadaljeval, ko se je smeh polegel. »Kaj še vedno mislite, da bo iz vas res kdaj umetnik? Kolikokrat sem vam že povedal, da je vse vaše slikarsko izražanje napačno in da ni v vas niti za trohico nadarjenosti. Saj vaše oko ne vidi lepote, marveč zgolj grdobo. Nikoli ne boste znali slikati; naredili mi boste veliko uslugo, če boste ostali lepo doma in mi prihranili muko, da moram pregledovati te vaše smešne packe!«

»E naprej se je praskal po bradi, kakor da hoče nadaljevati; vendar je z zmigom ramen odkoračil dalje. Trenutek

kasneje je snel z obealnika cilinder, smuknil v plašč in odšel.

»Pet minut odmora,« je zaokrožil m a s s i e r in tlesnil z rokami.

Na odru je ženska, ki je bila za model, nenadoma oživila, se zganila in si ogrnila okoli ramen umazano jutranjo haljo. Od nekdaj je izvlekla časopis in se poglobila v čitanje, čisteč si pri tem zobe z vžgalico. Študentje so položili palete na škatle z barvami in se v skupinicah strnili okoli slikarskih stojal, pridružno šepetaje med seboj.

Otirajoč si solze z oči, je Henri slikal kar naprej. Saj je brez pomena — na ta način ne pojde več naprej: da bi se sleherni teden iz njega norčevala ter se mu smejala vsa dvorana vrlih, a njemu nenaklonjenih študentov umetnosti. Saj ga je bila mama posvarila, kako se ne bodo niti najmanj trudili, da bi ga razumeli; in kot po navadi je imela tudi tokrat prav. Odbili so njegove plašne poskuse zblizanja ter mu neizprosno dali vedeti, da ga ne marajo.

Le zakaj — zakaj so mu tako zoprvali? Ker je bil pohabljen? Ne, ne zato. Bila jim je napoti njegova mladost, njegove drage obleke in bilo jim je mrzko, ker ga je vsako jutro vozil v ateljé livriran kočijaž. V njih očeh je bil zgolj diletant, eden izmed tistih bogatih maminih sinčkov, ki se igračkajo z umetnostjo, da jim hitreje mine čas. Ko bi le vedeli! Pa niso — in bilo je nesmiselno, da bi še dalje vztrajal. Morda bi se vendarle rajši polotil študija, da si pribori magistrsko diplomu, kot je želela mama...

»Nikdar ne dovolí, da bi ti stari kajon vzel pogum!«

Grmeč glas za hrptom ga je vzdrnil iz njegovih misli.

* Student — predstojnik študija. — Op. prev.